

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

TREČIADIENIS – WEDNESDAY, SPALIO – OCTOBER 7, 2009 • Vol. C Nr. 192

Kaina 75 c.

Lietuvos ir Latvijos premjerai kritikuoja griežtus Maastrichto reikalavimus

A. Kubilius (k.) sakė neatmetęs galimybes, kad diskusijos dėl Maastrichto reikalavimų keitimo vėliau gali persikelti ir į politinį lygį Europos Sąjungoje.

Stokholmas, spalio 6 d. (BNS) – Švedijoje vykusiame Baltijos plėtros forume Lietuvos ir Latvijos premjerai sukritikavo griežtus Maastrichto reikalavimus, kurie neleidžia Baltijos šalims įsivesti euro.

„Kartais tikrai sudėtinga suprasti, kodėl reikalavimai įsivesti eurą yra labai griežti, bet kai patenki į euro zoną, gali turėti 10 proc. deficitą ir nieko neatsitinka – tavęs neišmeta iš klubo. Bet kai bandai ten pa-

tekti, reikalavimai yra griežti ir kartais gal nelabai protingi”, – Stokholmo forume sakė premjeras Andrius Kubilius.

Jis pažymėjo, kad euro įvedimui pritaria ir žymiausi Europos tyrimų centrai. A. Kubilius sakė neatmetęs galimybes, kad diskusijos dėl Maastrichto reikalavimų keitimo vėliau gali persikelti ir į politinį lygį Europos Sąjungoje.

Tuo metu Latvijos premjeras Valdis Dombrovskis priminė, kad greitą euro įvedimą Baltijos valstybėse siūlė ir Tarptautinis valiutos fondas (TVF), bet tam pasipriešino Europos Komisija ir Europos centrinis bankas.

„Komisija sakė – mes seksime tik TVF stabilizavimo programą. Jie nesekė TVF žengiant pirmąjį žingsnį, kuris greičiausiai būtų tikrai padėjęs”, – forume sakė Latvijos vyriausybės vadovas.

Vėliau V. Dombrovskis sakė neabejojęs euro nauda Baltijos šalims.

Piktinamasi sumažintu Valdovų rūmų finansavimu

Vilnius, spalio 6 d. (BNS) – Premjero Andriaus Kubiliaus nepriimtas kadenciją baigęs prezidentas Algirdas Brazauskas supyko ir ant kultūros ministro Remigijaus Vilkaičio, kuris kitų metų finansavimą Valdovų rūmams sumažino trečdaliu – iki 17 mln. litų.

Kitų metų biudžete Valdovų rūmų statybai Vyriausybė numatė skirti 25 mln. litų, tačiau projektą per-

žiūrėjęs kultūros ministras sumą sumažino.

A. Brazauskas priminė, kad kitais metais liepos 15 d. bus minimas Žalgirio mūšio 600 metų jubiliejus. „Būtų labai gražu, jeigu Valdovų rūmuose būtų galima surengti tarptautinę parodą, bet ministras nesupranta šito, tai ką jam padarysi”, – apgailėstavo buvęs premjeras.

Kultūros ministras sako, kad

nėra galimybių Valdovų rūmams kitamet skirti 25 mln. litų. „Ne aš sumažinau, sumažino visa Lietuva, visiems mažėja. Ant manęs daug kas pyksta”, – sakė R. Vilkaitis.

A. Brazauskas dėl didesnio Valdovų rūmų finansavimo kalbėjo ir su prezidentė Dalia Grybauskaitė, finansų ministre Ingrida Šimonyte,ėjo ir pas premjerą, tačiau priimamajame tuščiai praleido 50 minučių ir premje-

ras jo nepriėmė.

„Kai svarstysime biudžetą, tada ir paaiškinsime”, – sakė premjeras A. Kubilius.

Vilniaus pilių direkcija sako, kad, jeigu kitais metais bus skiriama 17 mln. litų, lankytojai į Valdovų rūmus priimti nebus. Šiems rūmams užbaigti dar reikia 140 mln. litų. Valdovų rūmams nuo 1995 m. jau išleista daugiau kaip 200 mln. litų.

Siūloma į pasienio zoną įtraukti visą Kaliningrado sritį

Kaliningrado srities politikas teigė, kad išplėtus pasienio zoną būtų lengviau plėtoti bendradarbiavimą.

RIA/Scanpix nuotr.

Vilnius, spalio 6 d. (BNS) – Pasienio zona, kurios gyventojams būtų taikomos įvažiavimo į Šengeno zoną lengvatos, reikėtų laikyti visą Kaliningrado sritį. Tai per susitikimą su Lietuvos Seimo nariais sakė Kaliningrado srities Dūmos Tarptautinių ir tarpreigioninių santykių ir reglamento komiteto pirmininkas Boris Batalin.

„Mes norėtume, kad į pasienio zoną patektų visa Kaliningrado sritis, o ne 30 ar 50 km nuo valstybės sie-

nos. Reikia išplėsti pasienio zoną. Tai padėtų plėtoti bendradarbiavimą, ryšius”, – teigė jis.

Kaliningrado srities politikas teigė, kad pritaikius minėtą tvarką, nemaža dalis Kaliningrado srities gyventojų galėtų naudotis lengvatomis, o dalis – ne.

„Iš viso reikėtų pereiti prie bevizio režimo tarp Europos Sąjungos ir Rusijos, – pareiškė B. Batalin. – Vizos – mums skaudi problema. Kai Lietu-

va tapo Šengeno zonos nare, vizas gauti tapo daug sunkiau.”

Kaliningrado valdžios atstovas siūlė, kad jeigu neįmanoma panaikinti vizų, tai bent reikėtų atsisakyti reikalavimo pateikti kvietimą ir kitus papildomus dokumentus vizai gauti.

„Mes esame Šengeno zonos nariai. Reikia suprasti vieną dalyką – jeigu norime išeiti iš Šengeno zonos, galime grąžinti buvusį bevizį režimą į Karaliaučiaus sritį ir gyventi”, – kaimynų siūlymą skeptiškai įvertino Lietuvos Seimo Užsienio reikalų komiteto pirmininkas Audronius Ažubalis.

Anot jo, sienų kirtimo taisyklės nustato visos Šengeno zonos priklausančios šalys. „Žaidžiame pagal taisykles, kurias nustato visa bendrija. Jeigu imsime kam nors daryti išimtis, tada marokiečiai paprašys išimčių ispanams, taip galime eiti iki begalybės”, – teigė A. Ažubalis.

Lietuva, Rusija ir ES derasi dėl supaprastinto vizų režimo ar bevizio režimo įvedimo pasienio gyventojams. Taip pat siekiama išplėsti supaprastinto vizų režimo tarp Lietuvos ir Kaliningrado srities ribas nuo 50 iki 150 ar 300 km.

Šiame numeryje:

- Skautybės kelias. Ramiojo vandenyno vasaros stovykla (p. 2)
- Būti ar nebūti atominiai elektrinei? (p. 3, 9)
- Lietuvos Dukterų draugija (p. 4-5)
- Nuomonė. „Vilnius City of Strangers” (p. 5, 9)
- Laiškai, nuomonės (p. 5)
- Olandijoje – pagarba Vilkaviškyje gimusiai baleto žvaigždei (p. 8)
- Atsiminimai (99) (p. 9)
- Susitikimai Čikagoje (p. 10)

Valiutų santykis

1 USD — 2.35 LT
1 EUR — 3.45 LT

DRAUGAS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TEL.: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • WWW.DRAUGAS.ORG

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 10-06-09

PERIODICALS

Redakcijos žodis

Turėdama ekonomistės išsilavinimą bei 5 metų patirtį Briuselyje kaip Europos Sąjungos komisarė, be abejo, LR Prezidentė Dalia Grybauskaitė ypač tvirtai stovi ant kojų, kalbėdama apie Lietuvos ekonominę padėtį. Tai neabejotinai matyti spalio 3–4 d. pasirodžiusiame G. Rachman straipsnyje „Financial Times” priede „FT Weekend”. Straipsnyje „Juodojo diržo Prezidentė” žurnalistas ne tik supažindina vieno iš stambiausių tarptautinių laikraščių skaitytojus su LR Prezidente, bet ir pateikia jam labiausiai įstrigusius dalykus apie ją. Nors jis ir neatšpiria jau kiek pabodusiam Grybauskaitės palyginimui su Margaret Thatcher, vienur Rachman pastebi, jog dabartinė Grybauskaitė gerokai skiriasi nuo tos, kurią jis pažinojo Briuselyje – drąsos ir ryžtingos, iškalbingos ir linksmos. Anot jo, kitaip ir būti negali – būdama šalies galva, ji privalo pasverti kiekvieną žodį, net ir kalbėdama apie sunkią Lietuvos ekonominę padėtį.

Vyr. redaktorė Dalia Cidzikaitė

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589. Tel.: 773-585-9500. Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$150.00. Postmaster: Send address changes to Draugas – 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589. Mažindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiuočiamo. Prie pavardės ir adreso, siųsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja. Draugo prenumerata yra mokama iš anksto.

GARBĖS PRENUMERATA

(metams kasdiena, paskelbta) \$250.00 JAV

Metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00
Pirma klase: kasdien \$340.00 • visos savaitės \$240.00

Kanadoje (USD)

Metams \$390.00 • 1/2 metų \$210.00 • 3 mėn. \$110.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis Oro paštu

Metams \$615.00 • 1/2 metų \$315.00
Į Lietuvą reguliariu paštu

Metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA:

JAV

Metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00 • 3 mėn. \$48.00

Kanadoje (USD)

Metams \$150.00 • 1/2 metų \$120.00 • 3 mėn. \$75.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis Oro paštu

Metams \$220.00 • 1/2 metų \$120.00
Į Lietuvą reguliariu paštu

Metams \$70.00

Vyriausia redaktorė – Dalia Cidzikaitė
redakcija@draugas.org

Kultūrinio šeštadieninio priedo redaktorė – Renata Šerelytė

rainbow.vilnius@gmail.com

Moderatorius – kun. Viktoras Rimšelis

- Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien, nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos, gavus prašymą, ką nors skelbti.
- Redakcija straipsnius taisy savo nuožiūra. Nenaudotų straipsnių nesaugo. Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

El-paštas:

rastine@draugas.org

skelbimai@draugas.org

administracija@draugas.org

SKAUTYBĖS KELIAS

Redaktorė Aušra Jasaitytė-Petry
8830 Magnolia Court
Orland Park, IL 60462

El. paštas: ausra67@sbcglobal.net

Ramiojo vandenyno vasaros stovykla

Stovyklos viršininkas Auris Jarašūnas, svečias „Smokey the Bear” ir vilkiukų vadovas Arūnas Bruožis.

P.S. FIL. AURIS JARAŠŪNAS

Šią vasarą rugpjūčio 5–15 dienomis „Rambyno” stovyklavietėje, aukštai California „Big Bear” kalnuose, įvyko Ramiojo vandenyno rajono metinė stovykla, pavadinta „Eko-Bynas”. Rajono skautai sukūrė šį stovyklos pavadinimą, kad turėtų progos įrodyti, kad skautai yra tikri gamtos draugai. Brolių pastovyklė pavadinta „Oro” pastovykle, sesių – „Žemės”, o jaunų šeimų – „Vandens” pastovyklė.

Į „Eko-Byno” stovyklos programą buvo įtraukta daugybė mokslininkų ir gamtosaugos darbuotojų, kurie aiškino ir rodė gamtosaugos principus. Stovyklautojus net aplankė mūsų nauja draugė Ranger Betty, kartu su „Smokey the Bear”, kurie leido skautams prieiti prie ugniagesių mašinos ir gerokai sušlapti ir išsimaudyti. Skautai ir skautės šių metų „Eko-Byno” stovykloje turėjo progos ne tik kaip ir kiekvienais metais skautauti, bendradarbiauti ir susidraugauti, bet ir išmokti apie mūsų nuostabią gamtą, sužinoti, kaip mes galime ją apsaugoti.

Stovyklos vadovai/štabas:

Stovyklos viršininkas – Auris Jarašūnas

Stovyklos viršininko pavaduotojas – Saulius Žemaitaitis

Kalniškių tunto „Oro” pastovyklės viršininkas – Romas Kudirka

Kalniškių tunto „Oro” pastovyk-

lės pavaduotojas – Tauras Stočkus

Palangos tunto „Žemės” pastovyklės viršininkės – Audra Gričiūtė ir Aušra Vencutė

Jaunų šeimų „Vandens” pastovyklės viršininkės – Gailė Radvenis-Hayden ir Miranda Franken-Donovan

Stovyklos ūkvedė – Jūra Vencienė (pirmoji moteris, kuri apsiėmė eiti ūkvedės pareigas Rambyno stovykloje – valio!)

Stovyklos ūkvedės pavaduotojas – Vitas Venckus

Paukštytės su vadove Kendra Kiršonyte linksmi dirba.

Stovyklos išdininkė – Audra Revydienė

Stovyklos slaugės – Kristina Bandžiūlienė ir Jūra Venckienė

Šeimininkės/ai – Dairija Francesco ir sesės Gražinietė, Audra Reivydienė, Daina Mattytė, Laima Baipšienė, Lina Ruplėnienė, Jūra Vencienė ir Vitas Reivydas

Fotografė – Regina Polikaitienė

Įžygiuoja dalis skautų vyčių (iš d.): Liudas Deveikis, Aleksas Vilkas, Tauras Stočkus, Linas Vitkus, Linas Šepikas, Danius Anelauskas, Valdas Varnas, Andrius Mikuckis, Povilas Jočas, Jonathan Dudor ir Erikas Dudor.

Reginos Polikaitienės nuotraukos

SVEIKINAME NAUJĄ STIPENDININKĘ!

Vydūno fondas, siekdamas įvykdyti Gražinos Musteikienės testamentą, įkūrė fil. Gražinos Musteikytės vardinę stipendiją. Gražina Musteikienė, norėdama įprasminti dukros Gražinos, per anksti iškeliavusios į Amžinuosius namus, prisiminimą, kreipėsi į Vydūno fondą su prašymu įsteigti stipendiją lietuvių kilmės studijuojantiems bei skautaujantiems jaunuoliams.

Pirmoji filisterės G. Musteikytės 10,000 dol. vardo stipendija yra skirta Illinois University of Illinois at Chicago grafiką studijuojančiai trečio kurso studentei, kand. vyr. sk. Juliai Ozers. Sesė Julia užaugo „Aušros Vartų/Kernavės” tunto Čikagoje gretose. Yra baigusi „Gintaro” vadovių mokyklą, vadovavusi skiltininkų kursams. Pavyzdinga ir visų mylima paukštyčių vadovė. Sesė Julia savo pareiškimė rašė, kad savo gyvenime moka du svarbiausius dalykus – lietuviybę ir meną – supinti kartu, kad jos duotų kaip spalvos jos paveiksluose.

Stipendija bus įteikta per Akademinio skautų sąjungos Čikagos skyriaus 85-ąjį jubiliejų šį penktadienį, spalio 9 dieną Carriage Greens Country Club patalpose Darien miestelyje.

Sveikiname sesę Juliją Ozers ir laukiame jos didžiųjų darbų Akademiniame skautų sąjūdyje!

Vydūno fondas

Brolijos vadovai:

Komendantas – Tadas Mikuckis
Prityrusių skautų vadovai – Linas Šepikas ir Viktoras Joga
Geltonšlipsis skautų vadovai – Aleksas Vilkas ir Gytis Joga
Vilkiukų vadovai – Arūnas Bruožis, Aleksas Baipšys ir Tomas Petokas

Laužavedys – Marius Vilkas ir Vitas Reivydas

Seserijos vadovės:

Komendantė – Liana Bandžiūlytė
Prityrusių skaučių vadovės – Nida Mulokaitė ir Ringailė Baryšaitė
Geltonšlipsis skaučių vadovės – Karina Jogaitė, Lina Polikaitytė ir Rūta Bandžiūlytė
Paukštyčių vadovės – Kendra Kiršonytė, Daina Kasputienė, Andrėja Dabšytė ir Indrė Vyšniauskaitė
Laužavedė – Liana Bandžiūlytė

Stovyklautojų programą taip pat praturtino mieli svečiai iš Arizona valstijos, brolis ir sesė Kazys ir Gilda Matoniai.

BŪTI AR NEBŪTI ATOMINEI ELEKTRINEI?

ONA RAINYTĖ-BODARD

Atrodo, visi valdžios vyrai ir moterys galutinai sutarė – statyti naują atominę elektrinę (NAE) Lietuvoje būtina. Vienintelis socialdemokratų garbės pirmininkas Algirdas Mykolas Brazauskas mėgina apkarpyti optimistų sparnus ir perspėja, kad Lietuva viena atominės jėgainės nepastatys. Toks pragmatiškojo buvusio premjero teiginys yra teisingas.

Tačiau nei Andriaus Kubiliaus Vyriausybė, nei Prezidentūra, nei Seimas tokios galimybės, kad Lietuva galėtų viena imtis šio milžiniško projekto, nė nesvarsto. Pirmiausia, būtina priminti, kad paraginta prezidentės A. Kubiliaus Vyriausybė panaikino pagrindinę kliūtį, neleidusią statyti naujos elektrinės. Ši kliūtis – Gedimino Kirkilo sukurtas skandalingas „Leo LT” projektas, pagal kurį, anot Konstitucinio Teismo, nė nebuvo įsipareigota pastatyti naują jėgainę. Dėl to prarasta daug brangaus laiko ir visų Lietuvos žmonių pinigų. Prastas tarptautinis įvaizdis, korupcijos šešėlis neleido Lietuvai pasiekti aiškesnio susitarimo su galimais partneriais ir sulaukti didesnės paramos iš Europos Sąjungos (ES) įstaigų.

Ieškos strateginio investuotojo

A. Kubiliaus Vyriausybei patvirtinus darbų programą, Energetikos ministerijos pasamdyti patarėjai (susivienijimas, vadovaujamas „Rothschild & Sons”) per kelis mėnesius parengė verslo modelį ir taip pagrindė NAE ekonominį ir finansinį tikslumą. Atliktas patarėjų darbas jau pateiktas svarstyti Seimui. Toliau bus ieškoma, kad galėtų remti projektą.

Dabar Vyriausybė svarsto galimybę, kad didžiąja dalimi arba visiškai šį projektą finansuotų strateginis investuotojas, kurį tikimasi rasti (tai – užduotis pasamdytiems patarėjams) iki kitų metų pavasario. Kitos rėmimo galimybės nesvarstomos, neieškoma daugiau suinteresuotų investuotojų. Iš pokalbių su tarptautiniais atominės energetikos žinovais aiškėja, kad tokios Lietuvos Vyriausybės viltys yra pernelyg optimistinės. Be to, analogiško dydžio (3–5 mlrd. eurų) ir reikšmės projektų finansavimo tarptautinė patirtis rodo, kad vienas investuotojas paprastai neprisiima visos arba didžiosios dalies finansinės rizikos. Tokių projektų finansavimas turi būti išsklaidytas, kad atsakomybę, riziką ir, žinoma, naudą pasiskirstytų keli dalyviai. Todėl esama rizikos, kad strateginio investuotojo paieškos gali baigtis nesėkme.

Strateginiu investuotoju norėtų tapti ir Rusijos įmonės, jos jau ketina skirti lėšų planuojamai Baltarusijos atominės elektrinės statybai. Tarpautinių atominės energetikos žinovų nuomone, kalbos apie Kaliningrado atominės jėgainės statybą labiau panėši į Rusijos blefavimą, siekiant galimybės dalyvauti Lietuvos projekte, nors srities gubernatorius ir teigia, kad statybos darbai bus pradėti kitą pavasarį. Taip Rusija užimtų vyraujančią padėtį šiame regione.

Iki šiol Lietuva pagal tiesiogines užsienio investicijas, tenkančias vienam žmogui, gerokai atsilieka nuo daugumos Europos valstybių, net ir nuo kaimynės Estijos. Jeigu Vokietijos bendrovė EON ir Lenkijos „Orlen”, kaip skelbta viešai, pardavusios savo akcijas pasitrauktų iš Lietuvos – tai būtų labai neigiamas ženklas galimiems strateginiams investuotojams iš Vakarų (EDF, EON, RWE, GDF-Suez, ENEL, „Vatenfall” ir kt.). Taip pat nėra užtikrinimo, kad dar labiau nepadidės Rusijos investicijų lyginamasis svoris. Matyt, neatsitiktinai Rusija skuba priimti savo piliečių ir turto, esančio kitose valstybėse, apsaugos įstatymus. Žinoma, pažangios demokratinės valstybės savo investuotojų ir piliečių interesus kitose šalyse gina visais priimtinais būdais – per savo diplomatus, tarptautinius forumus, aukščiausio lygio vadovų bei politikų susitikimus ir panašiai. Deja, patirtis rodo, kad panašaus elgesio netolimoje ateityje galima tikėtis ir iš Rusijos, ypač matant, kad Vakarų valstybių ekonominiai ir politiniai interesai Lietuvoje sparčiai mažėja.

Pasigirsta nuomonių, kad jeigu nerasime strateginio investuotojo, kuris užtikrintų projekto finansavimą, naujos atominės elektrinės nestatysime. Teigiama, kad Lietuvos elektros poreikius galima patenkinti pasigaminant jos modernizuotose hidro ir šiluminėse elektrinėse, o trūkstamą kiekį nusipirkti iš kaimynų. Su tokiu teiginiu negalima nesutikti – vietos rinkai reikalingą elektros kiekį galėtume gauti ir nenaudodami atominės energijos. Tik kyla klausimas, už kokią kainą ir ar turės Lietuva ateityje ką parduoti kitoms šalims, ar galės užimti stiprią eksportuojančios valstybės vietą?

Toks siauras ir trumparegiškas Lietuvos ateities matymas neturėtų būti priimtinas konservatorių vadovaujamai koalicijai. A. Kubiliaus vadovaujama Vyriausybė, turėdama aiškų ir stiprų prezidentės palaikymą, pažadėjo Lietuvos žmonėms proveržį. Pažadėjo ir, atrodo, rimtai imasi įgyvendinti savo pažadą, labai ryžtingai spartindama NAE projekto įgyvendinimą. Tik reikėtų išanalizuoti ir kitus, labiau išsklaidytus, NAE finansavimo modelius bei pakviesti dalyvauti ES ir kitas tarptautines finansų įstaigas. Žinant, kaip keičiasi daugumos didžiųjų pasaulio valstybių požiūris į atominės energetikos plėtros būtinybę ir konkrečius šia linkme vykdomus Vakarų valstybių projektus, galima būtų tikėtis finansavimo ne tik iš Vakarų strateginių, bet ir finansinių investuotojų, taip pat ir iš Pasaulio banko, nors iki šiol šis bankas atominės energetikos projektuose nedalyvavo.

Nauja atominė elektrinė – ne tik Lietuvos ekonomikos ir žmonių gerovės augimo užtikrintojas. Tai Lietuvos geopolitikos, mūsų energetinės nepriklausomybės ir didesnės įsijungimo į ES klausimas. Strateginis investuotojas paspartintų ekonominį ir politinį šalies įsijungimą į Vakarus, taip pat Lietuva turėtų galimybę realiai dalyvauti įgyvendinant bendrą ES energetikos strategiją. Glaudžiai bendradarbiaudami su ES įstaigomis iš tikrųjų

Nukelta į 9 psl.

ES ataskaita – smūgis Gruzijai

KĘSTUTIS GIRNIUS

Rugsėjo 30 d., trečiadienį, buvo paskelbta Europos Sąjungos (ES) užsakyta ataskaita apie pernykščio trumpo Rusijos ir Gruzijos karo priežastis. Komisijai vadovavo Šveicarijos diplomatai Heidi Tagliavini, jai talkino 30 Europos karo, teisės ir istorijos žinovų. Didelių staigmenų nebuvo, nes pagrindinės išvados jau buvo paskelbtos prieš kelis mėnesius Vokietijos spaudoje.

Ataskaitos išvados buvo atsargios ir išlaikytos, lyg ir saliamoniškos. Nurodoma, kad ir Rusija, ir Gruzija dalijasi atsakomybe dėl konflikto ir abi pažeidė tarptautinę teisę. Gruzija sukėlė karą, nepateisinamai artilerija apšaudydama Pietų Osetijos sostinę Cchinvali. Savo ruožtu Rusija provokavo Gruziją, o Rusijos ginkluotųjų pajėgų kontrapuolimas viršijo proporcingos gynybos poreikius.

Nepaisant santūraus tono ir pusiausvyros, ataskaita yra didelis smūgis Gruzijai. Niekas neabejoja, kad tuo metu regione didėjo įtampa, kad ją sąmoningai didino Rusija. Bet buvo ginčijamasi, kas konkrečiai sukėlė karą, kas žengė pirmąjį žingsnį. Gruzija atkakliai aiškino, kad ji pradėjo savo puolimą tik po to, kai Rusijos šarvuočiai pradėjo veržtis į separatistinį regioną. Atseit ji reagavo į jau prasidėjusį Rusijos puolimą.

Seniai kilo klausimų dėl šio aiškinimo. Manytina, kad padidėjus įtampai regione, JAV žvalgybiniai palydovai akylai stebėjo padėtį. Jei būtų buvę palydovinių nuotraukų, rodančių Rusijos šarvuočių vilkstinę prie Roki tunelio, kuris veda į Pietų Osetiją, Washington seniai jas būtų išplatinęs, siekiant įrodyti Rusijos agresiją. Nuotraukų nebuvimas leidžia suprasti, kad veikiausiai išankstinio Rusijos puolimo nebuvo.

Kitas dalykas dar svarbesnis. Jeigu Gruzija žinojo apie į Pietų Osetiją besiveržiančią Rusijos šarvuočių koloną, kodėl ji apie tai nepranešė Washington ir nesitarė dėl tinkamo atsako? Amerika būtų galėjusi pasauliui pranešti apie Rusijos kėslus, įspėti Rusiją to nedaryti. Be to, JAV kariškiai būtų patarę Gruzijai, kaip veiksmingiausiai gintis. Neabejoju, kad jie būtų raginę Gruziją visomis jėgomis užkirsti kelią Rusijos šarvuočių veržimuisi į Gruziją ir tikrai nebūtų siūlę pirmenybę skirti kariniu požiūriu kontraproduktyviam Cchinvali apšaudymui. Atmesdama Gruzijos aiškinimus apie pirminį Rusijos puolimą, ES komisija aiškiai sako, kad jie buvo melagingi.

Karo pradžios priežastys dar bus tiriamos. Žinomas JAV diplomatas ir politologas Ronald Asmus netrukus išleis knygą apie karą, kurioje atsakomybę už konfliktą priskirs Rusijai. Propagandos karas tarp Maskvos ir Tbilisio nesiliaus. Bet Komisijos ataskaita liks pirmuoju ir svariausiu žodžiu, nes nėra ir ateityje nebus kito tokio masto ir apimties neangažuoto tyrimo. Visada bus galima nurodyti, kad bešališkas tyrimas nustatė, kad Tbilisis pradėjo karo veiksmus.

Ataskaitoje kritikuojami įvairūs Rusijos veiksmai prieš ir po konflikto, nurodoma, kad ji kurstė neramumus ir jais piktnaudžiavo. Bet dėl to nebuvo ginčijamasi ir jokia paslaptis, kad Putin Rusija – ne angelas.

Lietuvos užsienio reikalų ministras Vygaudas Ušackas teigia, kad ataskaita yra beprasmis druskos barstymas ant žaizdos ir abejoja, ar ji pasitarnaus kuriant pasitikėjimą tarp konflikto šalių. Tačiau jokia ataskaita negali padidinti Rusijos ir Gruzijos tarpusavio pasitikėjimo ir tai nebuvo pagrindinis šios ataskaitos tikslas. Siekis buvo gerokai paprastesnis – kuo objektyviau ištirti karo pradžios priežastis ir jas bent provizoriškai įvertinti.

Ši užduotis atlikta. Ataskaita sudarys pagrindą bet kurioms ateities diskusijoms apie karo priežastis ir aplinkybes. Jau minėjau, kad ne visi pri-tars ataskaitos išvadoms. Bet tie, kurie mėgins kitaip aiškinti įvykius, turės paneigti ataskaitos išvadas. Nebus lengva įtikinamai tai padaryti.

Ataskaita yra didelis smūgis jau ir taip smukusioms Tbilisio viltims patekti į NATO. Prancūzija ir Vokietija seniai priešinasi Gruzijos narystei. Dabar jos galės remtis ataskaita, nurodydamos, kad Gruzija neatitinka NATO vertinimų, tokios nenuspėjamos šalies priėmimas kenktų Sąjungai.

Ganėtinai jautri Ušacko reakcija yra suprantama. Reikia prisiminti, kad konflikto pradžios dieną Gruzijos prezidentas Saakašvili paprašė Prezidento Valdo Adamkaus pagalbos informuoti ES ir kitų Vakarų šalių vadovus apie padėtį Pietų Osetijoje, kad būtų imtasi visų įmanomų priemonių sustabdyti kraujo praliejimą. Tuo metu Saakašvili jau buvo nutaręs pradėti karines operacijas, kurios neišvengiamai didina, ne mažina kraujo praliejimą. Nuslėpdamas savo planus, jis apgavo Lietuvą, nors Lietuva buvo jo didžiausia šalininkė. Draugas taip nesielgia.

Alfa.lt

Lietuvos Dukterų draugija

NIJOLĖ NAUSĖDIENĖ

Šios Draugijos kilnūs darbai ir tikslai plačiai žinomi visoje Amerikoje, Lietuvoje ir kituose kraštuose. Jautriai ir greitai sureaguoti į nelaimės ištiktą ar vargan pakliuvusį žmogų – pagrindis šios Draugijos bruožas.

Lietuvos Dukterų draugija kūrėsi 1959 metais Čikagoje, ji yra beveik viena iš pirmųjų tokių labdaros draugijų, neskaitant BALF'o, kuris veikė jau daugelį metų. Lietuvos Dukterų draugijos įsteigėjas bei kapelionas buvo kunigas dr. F. Gureckas. Netrukus Draugija atgarsio susilaukė ir kituose JAV miestuose. Jos padaliniai kūrėsi Rockford, Los Angeles, Seattle, Washington, Detroit ir kituose miestuose. Per tuos 50 Draugijos gyvavimo metų keitėsi Draugijos narės, keitėsi pirmininkės, keitėsi pats gyvenimas, tik nesikeitė pačios Draugijos jautri siela ir pagalbos ranka vargantiesiems.

Sesės savo pagalbos ranką tiesė ne tik Lietuvos žmonėms, bet čia pat vietoje globojo senus, ligos palaužtus tautiečius. Užteko joms vos tik telefono skambučio apie vargan patekusį lietuvių ir jos tuoj bėgo, lankė, valė, maitino ir pinigine auka rėmė. Apie save ir savo kilnius darbus mažiausiai garsinosi, tad Čikagoje pasidarė populiarus posakis „Silent majority“, bet kartu buvo sakoma, kad tai vienintelė Draugija, kurios iš tikrųjų reikia.

Visuomenė įvertino Lietuvos Dukterų draugijos veiklą, ji susilaukė iš jos piniginių paramos, nes be jos būtų neįmanoma pati veikla. Sesės ir pačios nesnaudė ir ieškojo būdų, kaip savo Draugijos išdą padidinti, nes Draugijai pateiktuose sąrašuose jau rikiavosi globos reikalingi lietuviai. Tad Draugija pirmą kartą į viešumą išėjo 1961 m. vasario 25 d., Jaunimo centre surengusi literatūros vakarą. Aktoriai A. Dikinis, Z. Kevalaitytė-Visockienė, E. Petrokaitė-Rukuižienė ir St. Pilka meniškai deklamavo lietuvių rašytojų kūrinius. Pirmasis vakaras Draugijai davė pelno.

Sakoma, kad niekad neskaičiuok pelno, nes tų pačių metų vasarą Draugijai teko palaidoti pirmuosius lietuvius viengungius, ilgai kentėjusius ligoninėse, o vėliau ant jų kapų ir paminklėlius pastatyti. Skubiai reikiant lėšų Draugija tą patį rudenį suruošė antrąjį vakarą – pokylį, kuris vėl buvo sėkmingas. O lėšų reikėjo daug, nes globojamųjų skaičius vis augo.

Lietuvos Dukterys šįmetinėje Pal. Jurgio Matulaičio misijos surengtoje Bendruomenės dienoje.

Darius Brazionio nuotr.

Vyskupas V. Brizgys „Draugo“ dienraštyje parašė straipsnį, deramai įvertindamas Draugijos veiklą. Taip ryšiai plėtėsi, buvo surasti vis nauji užmiršti lietuviai. Besiplečianti Draugijos veikla, tiesiog būtinybę padarė turėti savąjį būstą, turėti kur prisiglausti. Reikalas buvo išspręstas ir Draugija Marquette Park rajone įsigijo savus namelius. Dabar Draugija galėjo net juose priglausti benamius, nors laikinai suteikti jiems pastogę. Šiuose nameliuose kasdien budėjo sesės, juose imta ruošti pyragų išpardavimus, visa labdara ėjo per tuos namelius.

Draugijos sandara

Draugija susideda iš skyrių ir seniūnijų, maždaug po 10 narių yra seniūnijoje. Čikagos skyrius turi 40 seniūnijų. Kiekviena narė gauna „kriuvulę“ – tai visų narių sąrašas. Draugijos išspausdintus įstatus gauna kiekviena narė. Lietuvos Dukterų draugija įregistruota kaip nepelno siekianti labdaros organizacija, turi federalinį numerį ir yra atleista nuo mokesčių. Kiekviena centro valdybos narė eina pareigas. Draugijos pajamas sudaro renginiai ir visuomeninės aukos, kurios anksčiau buvo nemažos, nes Draugija buvo įgijusi visuomenėje populiarumą, be to, tais laikais ji buvo vos ne vienintelė, tokios apimtys labdaros organizacija.

Organizacijos principai

Lietuvos Dukterų draugija turi į savo įstatus įsirašiusi šiuos tris veiklos principus: **paprastumo, garbingumo ir meilės**.

Paprastumu mes nusakome mūsų pasiryžimą vengti visko, kas labdarybę daro sudėtingą, paskandina nereikalingame formalume. Todėl pas mus nėra rašytų prašymų, čekiai tik su vienu parašu, nutarimai, ką sušelpiti, jei smulkūs, daromi vienos pirmininkės, stambesni – visos valdybos, bet pasitarus tik telefonu. Vienu žodžiu, paprastai ir greitai, nes visiems reikalinga greita pagalba.

Garbingumu mes išreiškiame savo norą nesiekti gero blogomis, suktomis priemonėmis. Mūsų kasos knygas gali patikrinti kiekviena narė, tačiau šelpiamųjų mes nereklamuojame, vengiame minėti jų pavardes net savo narėms, kad šelpiamiesiems nesudarytume nemalonumo. Nesame niekieno tarnaitės, tačiau vargšui darome viską. Ką pažadame, išpildome ir nors kartais mažiau uždirbame,

Dalis Lietuvos Dukterų Detroit skyriaus narių: Benita Astašaitienė, Vanda Šepetienė, Danutė Arlauskienė, Jadvyga Dunčienė, Erna Žalkauskienė ir Marija Jankauskienė.

Jono Urbono nuotr.

suktumo ir artimo meilėje vengiame.

Meilė yra pagrindinis mūsų bruožas. Tuo norime pasakyti, kad nors Draugija yra inkorporuota ir veikia pagal įprastus draugijų nuostatus, mes esame daugiau aktyvios meilės grupė, kuriai rūpi ne tiek nares užimti, kiek aktyviai daryti gerą. Šiuo atžvilgiu lietuvių motina yra mūsų idealas, kuri visur pirma pamato nepriteklį, visur paspėja, darbus atideda, visur kišasi ir nežymiai pasitraukia, kuriai dėl savo vaikelių atsiranda jėgų ir pinigų, nes meilė viską gali.

Kiti savitumai

Draugijos 50 metų gyvavimo praktika išryškino kitus savitumus, kurie Draugijos veidui suteikia ryškius išskirtinius bruožus.

Pirmiausias ir svarbiausias Draugijos savitumas yra tas, kad mūsų įstatatai ne tik nedraudžia daryti kiekvieną ir bet kokį gerą darbą, bet mūsų įstatuose net negali būti jokių suvaržymų daryti gerą. Todėl ši Draugija ir įsisteigė, kad kitos draugijos buvo apsistačiusios visokiais nuostatais, ir nelaimėje lietuvis negavo iš jų pagalbos, nes neatitiko jų nuostatų. Protingumas neleidžia kištis į tas sritis, kurias kiti gerai atlieka, bet, jei jie apsileidžia, mes ten įsikišame.

Antras mūsų savitumas, kad mes stengiamės nelaimingajam neduoti etikečių tokių, kaip tingins, beprotis ir t.t. Visi mums – tik nelaimingieji. Mes vengiame moralinio teisimo. Žinoma, mes vis tiek žinom apie šelpiamuosius ir nemėtom pinigų, kur jie nieko negali padėti, bet kaip motinai kūdikiai visi geri, taip mums lietuviai visi geri, nors kai kurie ir prieš mus kalba.

Trečias savitumas – mes pašalpas duodame greitai, nes jos mažos ir tik tada reikšmingos, kai greitos.

Ketvirtas savitumas – tai asmeninis ryšys su nelaiminguoju. Mes duodame ne tik pinigų, bet ir širdį. Dažnai širdis daugiau išsprendžia, negu pinigai. Todėl asmeninį ryšį mes laikome būtinybe.

Penktas savitumas – mes stengiamės vargą pamatyti pirmos, nelaukdamos prašymų ir pranešimų.

Sužinojusios būtinai reaguojame ir darom pirmą žingsnį, tegul tas pirmas žingsnis tebūna tik paskambinimas valdybai. Jei narė sužino apie vargą ir tyli, ją laikom prasta nare. Gera narė yra vargū jautri.

Šeštas savitumas – mes nebijom suklysti. Kas bijo klaidos, neranda progos gerą daryti. Gyvenimas parodė, kad vadinamos Lietuvos Dukterų kvailystės buvo didelė išmintis ir didelė pagalba artimui.

Septintas savitumas – mes turime galvoje, kas yra šiandien, ne kas buvo vakar ar kas bus rytoj pagal poterių: kasdieninės mūsų duonos duok mums šiandien... Žmogus galėjo būti vakar turtingas – šiandien visiškai vargšas.

Aštuntas savitumas – mes nesame visai uždara etninė grupė, kuri nemato žmonijos nelaimių. Mes galime ir norime padėti žemės drebėjimo aukoms ir kitokiose nelaimėse, kur jos bebūtų ir kam jos bebūtų: tautybė nėra siena, bet priemonė daryti gerą, pradedant nuo savųjų.

Devintas savitumas – mes stengiamės būti viena šeima ir vadinamės sesėmis, kurios viena kitai padeda, užjaucia ir susipykusios greitai susitaiko. Nuo šešių sugyvenimo ir asmeninio pasiaukojimo priklauso visa Draugija. Kiekviena sesė yra mūsų turtas, ypač valdybos narės, kurios daugiausia aukojasi. Šioje šeimoje kiekviena narė yra aktyvi savo darbu ar auka. Pasyvi pasidaro, kai pasens ta ar suserga. Tokios sesės yra didžiausias mūsų dėmesio centras.

Žvelgiant į pačios Draugijos per 50 metų nueitą kelią, pamatysime, kad ji tikrai gyveno kaip draugiška šilta šeima, nes visos valdybos narės išbuvo joje ilgus metus tol, kol pačios nesugriuvo ar dėl kokių kitų gyvenimo pasikeitimų nepasitraukė. Per šiuos penkis dešimtmečius Lietuvos Dukterų draugijos pirmininkėmis buvo: Br. Peters-Petravičienė, Br. Dikienė, E. Diminskienė, dr. A. Domanaskienė, E. Kučiūnienė, B. Briedienė, S. Adomaitienė, E. Kielienė, D. Valentinaitė ir vėliausioji ilgus metus dirbusi – Joana Krutulienė, kuri šiuo metu dar neišėjo iš valdybos, bet paliko joje kaip aktyvi narė, perimda-

ma vicepirmininkės pareigas. Jos patirtis ir nuorodos labai reikalingos naujai valdybai.

Šiuo metu pati Lietuvos Dukterų draugija liko be pastogės. Matome, kaip viskas gyvenime keičiasi. Pasikeitus Marquette Park gyventojų tautybei, daugeliui lietuvių iš ten išsikėlus, Dukterų nameliai darėsi tušti. Jų kasmetinis išlaikymas vedė į nuostolius. Lietuvos Dukterys nusprendė tų namelių neparduoti, o padovanoti juos kitai, dar tebeveikiančiai lietuviškai organizacijai. Kai duosi kitiems, tai ir Dievas tau dvigubai atsilygins. Toks yra visos Draugijos sūkis.

Nuo šių metų birželio 11 dienos Lietuvos Dukterų valdybą sudaro: Irena Grigaitienė – pirm., Joana Krutulienė – vicpirm., antroji vicepirm. Gražina Kazėnienė, sekretorė Lilė Kizlaitienė, išdininkė Aldona Rukuižienė, raštinės vedėja Dangira Budrienė, kasininkė Genutė Maldenienė, Socialinio sk. vedėja Melita Lauraitienė, renginių vadovė ir korespondentė Nijolė Nausėdienė.

Lietuvos Dukterys spalio 11 dieną vėl ruošia kasmetinius iškilmingus pietus, kurie įvyks „Camelot“ restorane (8624 W 95th Str., Hickory Hills) 1 val. p. p. Bus puikus maistas, gėrimai, veiks loterija, visus linkmins patyręs muzikas Alfonsas Seniūnas. Iš anksto prašome užsisakyti vietas, nes mums labai svarbu žinoti

dalyvaujančiųjų skaičių. Plačiąją lietuvišką visuomenę kviečiame gausiai dalyvauti šiuose pietuose, nes nuo jų sų dalyvimo priklauso mūsų veikla, o tuo pačiu galėjimas sušelpiti ir mus tapusias be pastoges.

Popiežius Benediktas XVI paskelbė Pasaulinę taikos dieną, kuri bus minima sausio 1 dieną. Kalbėdamas Vatikano spaudos salėje apie krikščionių pareigą būti solidariams su vargstančiais žmonėmis, jis primena Kristaus žodžius, ištartus apaštalams, susirūpinusiems, kaip pamaitinti didžiulę žmonių minią: „Jūs duokite jiems valgyti.“ Ištikimai pakludama savo dangiškojo Mokytojo įsakymui, krikščionių bendruomenė jaučia pareigą bendradarbiauti su visais, kas stengiasi kurti teisingesnį pasaulį. Popiežius ragina visus Kristaus mokinius ir visus geros valios žmones atverti širdis vargstančių žmonių poreikiams ir kiek tik įmanoma jiems padėti, nes kovodami su skurdu mes kuriame taiką. Tad kviečiame visus kartu su Lietuvos Dukterų draugija atverti ir savo širdis.

Lietuvos Dukterų draugijos metiniai iškilmingi pietūs įvyks spalio 11 d., sekmadienį, „Camelot“ restorane (8624 W. 95th str., Hickory Hills). Pradžią 1 val. p. p. Vietas užsisakyti tel.: 630-243-9131 (Gražina Kazėnienė) ir 708-499-4845 (Aldona Rukuižienė).

Dukterys pasiruošusios vaišinti (iš k.): sesė, valdybos narė Bronė Čiunkienė, Antanina Petrauskienė ir Marija Jankauskienė. **Vytauto Petrulio** nuotr.

Laiškai, nuomonės, komentarai

Rašykite mums el. pašto adresais: redakcija@draugas.org dalia.cidzikaite@gmail.com

STRAIPSNIS, NUSIPELNĘS PADĖKOS IR PAGYRIMO

Jūsų straipsnis „Mes ‘presingavome’“ („Draugas“, 2009 m. rugsėjo 18 dieną) yra nusipelnęs kiekvieno lietuvių padėkos ir pagyrimo. Aš seniai norėjau apie tai rašyti – džiaugiuosi, kad Nainys tai padarė. Jis gerbiamas ir žinomas labai plačiai – atkreipė visų skaitytojų dėmesį į lietuvių kalbos dabartinę padėtį.

Dažnai darosi bloga, kai pamatai

tiek daug svetimžodžių „Drauge“. Mes turim tris puikias redaktores – jos turėtų paskelbti, kad straipsnis nebus spausdinamas, jeigu jame ras nors vieną svetimžodį. Tikiu, kad daugelis skaitytojų turi tokią pat nuomonę.

O. Umbrazūnas
Jupiter, FL

KLAIDOS ATITAI SYMAS

Živilės Vaitkienės keturių dalių straipsnio apie Cleveland lietuviškas parapijas trečioje dalyje „Cleveland lietuviškų parapijų susijungimas“ („Draugas“, 2009 m. spalio 1 d.) sakinyje „1990 metais Cleveland vyskupijoje buvo 427 kunigų. 2006 metais jų buvo tik – sumažėjimas per 39

proc.“ turėtų būti: „1990 metais Cleveland vykupijoje buvo 427 kunigų. 2006 metais jų buvo tik 257 — sumažėjimas per 39 proc.“

Taip pat trečioje ir ketvirtoje dalyje nepamirėta straipsnio autorė. Atsiprašome.

Redakcija

Nuomonė

„VILNIUS City of Strangers“

JONAS ŠARKA

Po maždaug mėnesio skaitymo (žinoma, tik prabėgomis), pagaliau baigiau „ganyti juodas avis baltose lankose“ (parafrazuojant jau seniai girdėtą mįslę) angliškai rašytoje, nemažo formato, netoli 300 puslapių, kietais viršeliais knygoje, šio laiško antraštėje užvardintoje. Autorius – Laimonas Briedis. Pavardė visiškai lietuviška, gyvena Vilniuje ir Vancouver, Canada. Mano dėmesį į šią knygą pereiną pavasarį atkreipė vienas amerikietis, kolega iš grupės žmonių, besidominčių Amerikos istorija, ypač apie Lewis ir Clark ekspediciją į *terra incognita* – neištirtus Vakarus prieš 200 su daugiau metų.

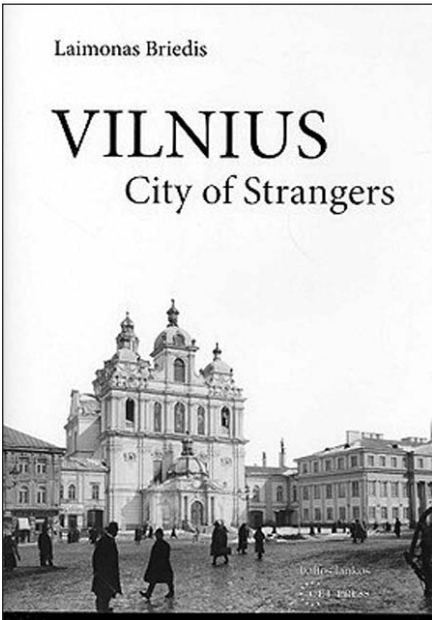
L. Briedžio knygos reklama buvo išspausdinta prestižiniame „The Economist“ žurnale. Ja pasinaudodamas ėmiau ir užsisakiau „VILNIUS City of Strangers“. Nė kiek nesigailiu išleidęs daugiau nei 30 dolerių, nei dėl praleistų ilgų valandų, ją ištisai perskaitant. Nors knyga apsciai iliustruota Vilniaus miesto žemėlapiais bei senais piešiniais, jos skaitymą nemažai prailgina smulkiais raidėmis (fine print) pateiktos įvairių istorikų, keliautojų bei nukariautojų citatos, teigiamos ir neigiamos pastabos apie Vilniaus miesto grožį, architektūrą, kultūrinės apraiškas, gyventojų mišrumą ir jų gyvenimo būdą.

Nesu nei istorikas, nei spaudos apžvalgininkas ar kritikas, anei politologas. Tad, *quod licet Iovis non licet bovis* – kas dera Jupiteriui, nedera jaučiui. Šio rašinėlio tikslas nėra kritikuoti ar vertinti autoriaus knygoje sutelktas istorines žinias, o tik paverkšlenti, padėjuoti dėl šimtmečiais patirtų tragedijų (karų, badų ir marų) toje dėl Gedimino sapno įkurtoje mūsų sostinėje Vilniuje. Manau, kad daug, labai daug „žibalo sudegino“ autorius, rinkdamas medžiagą šiai knygai. Joje atsispindi ir žymaus keliautojo – natūralisto Johann Georg Adam Forster išgyvenimai Vilniaus mieste, jam profesoriaujant Vilniaus universitete. Noriu pacituoti tik mažą dalelę L. Briedžio pateiktų citatų iš Forster užrašų.

„1784 m. lapkričio 18 d. (...) Wilna vietovė yra neįtikėtinai stebuklinga; priartėjus prie miesto, vaizdas nuo jį supančių kalvų žiūrint į slėnį, kur tas didingas miestas, papuoštas daugybe bokštų, išikūręs, yra tikrai neklystančiai didingas. Miesto viduje – siauros, nešvarios gatvės ir gausūs griuvėsiai, tačiau tarp jų galima rasti vieną ar du išpūdingus pastatus.“

Forster, matyt, į Vilnių pakliuvo tuo laiku, kai jis dar nebuvo atsigavęs nuo 1710 m. maro, keleto didžiulių gaisrų, bado bei švedų ir Rusijos kariuomenių antplūdžių. Pagal tų laikų statistiką, prieš tai apie 80,000 gyventojų turėjęs Vilniaus miestas buvo taip nualintas ir sugriautas, kad tuo metu jo gyventojai tesiekė tik 20,000. Iš prieš tai miestą supančios galingos apsauginės sienos buvo belikę tik Aušros vartai. Kažin ar dabar atstatyti Valdovų rūmai dar stovėjo?

Didžiumą Vilniaus gyventojų su-

darė žydai (50 proc.), ką galima drąsiai pasakyti ir apie kitus Lietuvos (Sarmatijos?) miestus. Forster pastebėjo, kad „jei jums prireiks vertėjo, jis jums atves žydą, jei privažiuosite pakelės užėigą – šeimininkas bus žydas, jei reikia arklių kelionei – žydas juos parūpins ir žydas juos vairuos; jei norėsi apsipirkti – žydas tavo agentas. Keliaujant per Lietuvą patirsi, kad tai vienintelis kraštas Europoje, kur žydai kultivuoja žemę. Dažnai juos matėme sėjant, akėjant, pjauinant ir užsiėmusius kitais namų apyvokos darbais.“ Iš savo pusės galiu pridėti, kad ir mano tėvų gimtuose kaimuose buvo po keletas žydų šeimų, bet jie ten jau buvo atsikakę žemės apdirbimo verslo, užsiimdami malūninkyste, kalvyste, drabužių siuvimu, odų išdirbimu ir kt. Atmintyje dar užsiliko mamos pasakojimas apie vieną tragikomišką įvykį jos gimtajame kaime. Kartą vienas iš žydų, bėgdamas kaimo gatve, visa gerkle šaukė: „Mokala, kuliešė, Mokala kuliešė!“ Tik po kiek laiko žmonės išsiaiškino, ką tas pranešimas reiškė. Pasirodo, jis skelbė, kad jo bendradarbis kalvis Merkelis susižeidė („susikoliečio“) bekaustydamas arklį. O mane vienas iš tų „izraelitų“ lengvai botagu sužeidė, kai aš iš jo į turgų vežamo vežimo su obuoliais bandžiau „pasiskolinti“ keletą alyvinių.

Be Forster apie Vilnių atsiliepę nemažai kitų. Kaip antai: Tolstojus, Dostojevskis, Stendhal, Doebelin, Brodsky, Bakhtin ir dar keletas kitų, mažiau žinomų autorių. Pats Napoleonas, kuris savo į Rusiją žygio metu Vilnių buvo pasirinkęs savo vyriausia būstine, savo antrajai žmonai Marie Louise neva rašęs, kad jei būtų pajėgęs, iš Vilniaus į Paryžių būtų parsivežęs Šv. Onos bažnyčią. Mano nuomone, gal jis ir būtų pajėgęs ją parsitempti, jei jo Didingos armijos 800,000 karių būtų gyvi grįžę iš Maskvos, nesušalę į ožio ragą. Išlikę tik 80,000 turėjo jau kitų planų. Kaip ne per seniausiais sužinojome, tūkstančiai jų paliko amžiams ilsėtis Vilniaus masinėse kapinėse... Mat pradžioje atradus tą masinį kapą buvo spėliota, kad tai galėjo būti sovietų KGB nužudytų kalinių kapai. Tik po gilesnių tyrimų paaiškėjo, jog tai būta Napoleono Grand Armee karių amžino poilsio vieta, 1812–1813 m. žiemą mirusių nuo šalčio, bado bei ligų. Tad ne veltui Vilnius vadinamas Babelio bokštu ne vien **Nukelta į 9 psl.**

Vilnius, spalio 6 d. (Delfi.lt) – Lietuvoje pradėtos rinkti trys Metų knygos. Knygų rinkimai rengiami jau penktą kartą. Metų knygos rinkimai vyksta trijose kategorijose: suaugusių, vaikų bei paauglių. Į Metų knygos suaugusiems vardą pretenduoja Jaroslavo Melniko fantastinis romanas „Tolima erdvė“, Sigitro Parulskio romanas „Murmanti siena“, Paulinos Pukytės esė knyga „Netikras zuikis“, Kristinos Sabaliauskaitės istorinis pasakojimas apie barokinį Vilnių bei dvarų Lietuvą „Silva rerum“ bei Renatos Šerelytės romanas „Mėlynbarzdžio vaikai“. Į Metų knygos vaikams penketuką pateko Gendručio Morkūno trumpos istorijos „Blusyno pasakojimai“, Ramutės Skučaitės eilėraščių knyga „Jei nereikėtų skubėti“, Onos Jautakės „Gimtadienis su žvirbliu“, Kęstučio Kasparavičiaus „Kiškis Morkus Didysis“ ir Renatos Šerelytės „Trenktukė, liūno vaikas“. Paaugliams skirtų knygų kategorijoje yra 4 kūriniai: Akvilinos Cicėnaitės „Viskas apie mano šeimą“, Kristinos Gudonytės „Blogos mergaitės diena“, Mariaus Jonučio „Kirminas paukštis. Tavo pirmoji knyga apie skraidymo meną“ ir Kazio Sajos „Septyni miegantys broliai“.

I. Juodytės nuotr. – rašytoja Renata Šerelytė.

Seimo kontrolierės tyrimas gražino žemę 30 piliečių

Vilnius, spalio 6 d. (Delfi.lt) – Seimo kontrolierės Zitos Zamžickienės atliktas tyrimas lėmė, kad 30 Lietuvos piliečių susigražino buvusių savininkų žemę natūra prie Galadusio ežero, esančio Lazdijų rajone, Lietuvos ir Lenkijos pasienyje.

„Prireikė daug laiko ir pastangų, kol pagaliau Beviršių, Ūdininkų ir Galinių kaimuose turėtos žemės, esančios Lietuvos ir Lenkijos pasienyje, gražinimo klausimas buvo išspręstas. Tai buvo sudėtingas atvejis, nes pasienio juostos pločio tikslinimo klausimai nebuvo sprendžiami net ir tada, kai Lietuva prisijungė prie Šengeno erdvės“, – sakė Seimo kontrolierė Zita Zamžickienė.

Alytaus apskrities viršininko ad-

ministraciją imtis veiksmų privertė tai, kad Seimo kontrolierė atlikusi tyrimą atkreipė Vyriausybės dėmesį į tai, kad susidariusiai padėčiai spręsti būtina imtis priemonių.

Po Z. Zamžickienės kreipimosi į Vyriausybę buvo priimtas nutarimas Lietuvos ir Lenkijos valstybės sienos apsaugai skirtą žemės plotą (pasienio juostą) Alytaus apskrityje Lazdijų rajono savivaldybės teritorijoje sumažinti iki 149,68 ha. Alytaus apskrities viršininkas Seimo kontrolieriui pranešė, kad, atlikus Valstybės sienos apsaugai skirtą žemės sklypo kadastrinius matavimus ir paaiškęjus tiksloms pasienio juostos riboms, piliečiams atsirado galimybė paženklinti natūra gražinamus žemės sklypus.

Tarp Lietuvos merų – septyni milijonieriai

Vilnius, spalio 6 d. („Lietuvos žinios“) – Iš šešiasdešimties krašto savivaldybių vadovų milijonais gali pasigirti septyni. Turtingiausi merai valdo Vilnių, Palangą, Alytų ir Druskininkus.

Vilniaus meras konservatorius Vilius Navickas deklaravo turįs 6,3 mln. litų vertės turto, tačiau kartu – 3,5 mln. litų paskolą. Dar 5,7 mln. litų turto priklauso mero sutuoktinei. Praėjusių metų pabaigoje, kai teiktos deklaracijos, V. Navickas buvo eilinis Vilniaus miesto tarybos narys, vadovavo savo statybų bendrovei „Euroconstruct“ ir vertėsi nekilnojamojo turto nuoma.

Antrojoje turtuolių lentelės vietoje – Palangos meras liberalcentristas Vytautas Stalmokas, deklaravęs turto už 5,4 mln. litų. Be to, 3,5 mln. litų jis buvo paskolinęs, o pats paė-

męs 870 tūkst. litų paskolą.

Buvęs socialdemokratas Alytaus meras Česlovas Daugėla savo turtus įvertino 3,7 mln. litų, tačiau jis yra paėmęs 5 mln. litų paskolą. Socialdemokratas Druskininkų meras Ričardas Malinauskas deklaravo 3,3 mln. litų vertės turtą bei santaupas.

Po milijoną ar šiek tiek daugiau turto deklaravo turintys socialdemokratas Joniškio rajono meras Romualdas Gadeikis, Kelmės rajono – taip pat socialdemokratas Kostas Arvasevičius, Klaipėdos – liberalcentristas Rimantas Taraškevičius. Iki milijono visai nedaug tetrūksta ir Širvintų rajono merui buvusiam „darbiečiui“ Kęstučiui Pakalniui.

Kitų didžiųjų Lietuvos miestų vadovai didžiutis dideliais turtais negali.

V. Ušackas ragino imtis šalis vienijančių projektų

Vilnius/Stokholmas, spalio 6 d. (ELTA) – Baltijos jūros regionas taps konkurencingu pasaulyje, jeigu bus stiprinami šalių tarpusavio saitai, pabrėžė užsienio reikalų ministras Vygaudas Ušackas Baltijos plėtos forumo (BPF) renginyje Stokholme.

„Transporto jungčių sukūrimas, energetinių tinklų sujungimas, atsiužinamųjų energijos šaltinių panaudojimas, vizų režimo liberalizavimas visoms regiono valstybėms – tai tik keletas konkrečių darbų, kuriuos atlikus Baltijos jūros regionas taptų ir konkurencingesnis, ir vieningesnis“, – Baltijos plėtos forumo aukščiausio

lygio susitikime Švedijos sostinėje sakė V. Ušackas.

Pasak ministro, tai galima pasiekti, jeigu bus ieškoma šalis vienijančių projektų. Tuo tarpu tokie projektai kaip Šiaurės Europos dujotiekio tiesimas Baltijos jūros dugnu, taip pat prekybos protekcionizmas regiono valstybės tik išskiria.

V. Ušackas taip pat pasisakė už aktyvesnį Baltijos jūros regiono valstybių bendradarbiavimą su Rytų kaimynystės šalimis, tarp jų Baltarusija, nes jis atvertų naujas investavimo, prekybos ir turizmo galimybes.

Kariškiai perskraidino donoro širdį

Vilnius, spalio 6 d. (BNS) – Spalio 3 d. naktį Lietuvos karinių oro pajėgų sraigtasparnio Mi-8 įgula perskraidino donoro širdį ir šešių medikų brigadą iš Klaipėdos universitetinės ligoninės į Kauno klinikas.

„Tokius skrydžius mes atliekame dažnai, ir medikai, kuriuos skraidiname, taip pat ne pirmą kartą dalyvavo tokioje donorų perskraidinimo operacijoje“, – KAM pranešime cituojamas donoro širdį perskraidinusio Kaune budėjusio Karinių oro pajėgų Aviacijos bazės Antrojo paieškos ir gelbėji-

mo posto sraigtasparnio įgulos vadas kapitonas Rimantas Lidė.

Karinių oro pajėgų sraigtasparniai nuolatos budi Paieškos ir gelbėjimo postuose ir yra pasiruošę nedelsiant suteikti pagalbą Lietuvos žmonėms.

Prieš kelias dienas netoli Klaipėdos esančio Karinių oro pajėgų Aviacijos bazės Pirmojo paieškos ir gelbėjimo posto budinti įgula dalyvavo Kuršių mariose be žinios dingusių trijų žvejų paieškoje. Tiesa, šios paieškos buvo nesėkmingos.

Paskelbta tarptautinė D. Kedžio paieška

Manoma, kad D. Kedys veikė ne vienas.

Delfi.lt nuotr.

Vilnius, spalio 6 d. (BNS) – Paskelbta dviejų žmonių nužudymu įtariamo Drąsiaus Kedžio tarptautinė paieška. Pasak Policijos departamento, vyksta bendradarbiavimas su užsienio šalių teisėsaugos įstaigų pareigūnais.

D. Kedys įtariamas pirmadienį nužudęs ar dalyvavęs nužudant Kauno apygardos teismo teisėją Joną Furmanavičių ir buvusios savo gyvenimo draugės seserį Violetą Naruševičienę.

D. Kedys apkaltino J. Furmanavičių savo mažametės dukros tvirkiniu. Mergaitė šiuo metu, anot Viko teisių apsaugos kontrolierės Rimantės Šalaševičiūtės, saugoma.

Parlamentarai ketina aiškintis ieškomo dviejų žmonių nužudymu įtariamo D. Kedžio skundų dėl dukters tvirkinio tyrimo aplinkybes. Tai patvirtino Seimo Teisės ir teisėtvarkos komiteto pirmininkas Stasys Šedbaras.

Kas trečias lietuvis turi viršsvorio

Vilnius, spalio 6 d. (Balsas.lt) – Per 30 metų nutukimas Lietuvoje padidėjo tris kartus, teigia Nacionalinės sveikatos tarybos pirmininkas Juozas Pundzius.

Seime pristatydamas Nacionalinės sveikatos tarybos metinį pranešimą jis teigė, kad gyventojų nutukimas lemia širdies ir kraujagyslių mirtingumo pokyčius.

„Kas trečias Lietuvos gyventojas turi viršsvorį, kas penktas yra nutukęs“, – apgailestavo tarybos pirmininkas.

Pasak J. Pundziaus, neramina ir vidutinės gyvenimo trukmės rodikliai. Moterų gyvenimų trukmė vis dar 11,3 metų ilgesnė nei vyrų.

„Kasmet Lietuvoje mažėja gyventojų skaičius. Šių metų pradžioje Lietuvoje gyveno 3 mln. 358 tūkst. gyventojų. Lietuvos gyventojai, kaip ir visame pasaulyje, senėja“, – kalbėjo Nacionalinės sveikatos tarybos pirmininkas.

Aptardamas trumpos Lietuvos žmonių vidutinės gyvenimo trukmės ir didelio mirtingumo priežastis, tarybos pirmininkas tvirtino, kad vidutinis gyvenimo trukmės trumpėjimas yra susijęs daugiau ne su sveikatos priežiūros veiksmingumo stoka, bet lemiama įtaką turėjo mirtys dėl sveikatos politikos veiksmingumo stokos. Anot jo, tai akivaizdus iššūkis Lietuvos sveikatos politikai.

Pasaulio naujienos

Nobelio fizikos premija pasidalijo trys mokslininkai

Charles Kao (k.), Willard Boyle ir George Smith.

AFP/Scanpix nuotr.

Stokholmas, spalio 6 d. (AP/BNS) – 2009 m. Nobelio fizikos premija antradienį buvo paskirta Charles K. Kao, Willard S. Boyle ir George E. Smith – už svarbius atradimus, susijusius su šviesos perdavimu šviesolaidžiais, bei krūvio sąsajos įtaiso išradimą.

Karališkoji Švedijos mokslų akademija nurodo, kad visi šie trys mokslininkai turi Amerikos pilietybę. Premiją sudaro 10 mln. Švedijos kronų (3,39 mln. litų), diplomai ir kvietimas į gruodžio 10 dieną Stokholme įvyksiančias apdovanojimų įteikimo iškilmes.

Šanchajuje gimęs Didžiosios Britanijos ir JAV pilietybę turintis Ch. K. Kao pelnė pripažinimą už tyrimus, kurie sukėlė perversmą šviesolaidžių technologijose, leidžiančiose perduoti šviesos signalus dideliu atstumu stiklinėmis gijomis.

„Jeigu visus pasaulį apraizgiusius šviesolaidžius sujungtume į vieną giją, ji būtų ilgesnė nei 1 mlrd. km. ir galėtų apjuosti Žemę daugiau nei 25,000 kartų. Kas valandą šis tinklas pailgėja tūkstančiais kilometrų“, – teigiama apdovanojimus skiriančio komiteto pranešime.

JAV ir Kanados pilietybę turinčiam W. S. Boyle ir amerikiečiui G. E. Smith atiteko kita premijos dalis už bendrą indėlį išrandant pirmąsias sėkmingas vaizdų nuskaitymo technologijas naudojant skaitmeninius optinius jutiklius.

Remiantis Ch. K. Kao darbais, praėjus ketveriems metams po jų paskelbimo buvo sukurti pirmieji „ypatingai skaidrūs“ optiniai pluoštai, tapę dabartinio šviesolaidžių ryšio pagrindu. „Šios mažai šviesą išskleidančios stiklo gijos padeda vystyti plačiąjuosį ryšį – pavyzdžiui, internetą, – pabrėžė Karališkosios Švedijos mokslų akademijos Nobelio fizikos komitetas. – Tekstai, muzika, nuotraukos ir vaizdai per sekundės dalį gali būti persiųsti į kitą pasaulio pusę.“

Didelę šio duomenų srauto dalį sudaro skaitmeniniai atvaizdai. Šioje srityje proveržį sukėlė W. S. Boyle ir G. E. Smith.

CCD ir šviesolaidžių technologijos taip pat taikomos daugelyje medicinos sričių – jos leidžia pažvelgti į organus iš vidaus ir yra naudojamos diagnostikoje bei mikrochirurgijoje.

Apklausa: JAV pasaulyje žavimasi labiausiai

Vilnius, spalio 6 d. (BNS) – Jungtinėmis Valstijomis pasaulyje žavimasi labiausiai ir taip yra pirmąsias dėl prezidento Barack Obama ir jo administracijos žavesio, kuris prilygsta tikrų žvaigždžių spindesiui, rodo nauja apklausa.

Pernai JAV šiame sąraše buvo septintoje vietoje, šiemet atsidūrė pirmojoje – aplenkusios Prancūziją, Vokietiją, Jungtinę Karalystę ir Japoniją, kurios užbaigia pirmąjį sąrašą „Nation Brand Index“ (NBI) penketuką.

„Tikrai nuostabu tai, kad per visus tuos metus, kai studijavau valstybių reputaciją, niekada nemačiau, kad kokia nors šalis patirtų tokį didelį vertinimo pasikeitimą, kaip matome Jungtinių Valstijų 2009 m. atveju“, – sakė NBI steigėjas Simon Anholt. Kasmet NBI įvertina 50-ies valstybių įvaizdį pasaulyje.

S. Anholt mano, kad valdant ankstesnei George W. Bush administracijai, Amerika pasaulio akyse krito dėl nepopuliarios užsienio politikos, tačiau išrinkus B. Obama, nepaisant

ekonomikos nuosmukio, šios šalies vertinimas pasaulyje pagerėjo.

Pasaulinėje apklausoje, kurią atliko „GFK Roper Public Affairs & Media“, dalyvavo 20,000 žmonių 20-ye turtingų ir besivystančių pasaulio valstybių. Jų buvo paprašyta įvertinti 50 šalių tokiose srityse kaip kultūra, valdymas, žmonės, eksportas, turizmas, gamtovaizdis ir švietimas.

Kanada šiemet patyrė didžiausią nuosmukį – iš ketvirtos vietos nukrito į septintą, Kinija pakilo per kelias pozicijas į 22 vietą, iš dalies, kaip mano S. Anholt, dėl sėkmingai surengtos olimpiados. Kinija visuomet būdavo prastai vertinama žmogaus teisių ir aplinkosaugos politikos srityse, tačiau labai gerai – kultūrinio paveldo srityje.

Italija antrus metus užėmė šeštą vietą, Šveicarija šiemet yra aštuntoje vietoje. Devintoji vieta atiteko Australijai, 10-ąją dalijasi Ispanija ir Švedija.

Sąrašo gale, 47-oje vietoje, yra Kolumbija ir Kenija. 49-oji vieta atiteko Angolai, paskutinė, 50-oji, – Iranui.

EUROPA

ROMA

Italijos Konstitucinis Teismas pradėjo vertinti įstatymą, pagal kurį premjeras Silvio Berlusconi yra apsaugotas nuo baudžiamojo persekiojimo, tad į skandalus nuolat išivieliančiam vadovui gali grėsti nauji nemalonumai. Žiniasklaidos magnatui milijardieriui iškeltos baudžiamosios bylos gali būti pratęstos, jei 15 Teismo teisėjų nuspręs, kad netrukus po S. Berlusconi grįžimo į valdžią pernai prastumas įstatymas yra nekonstitucinis.

AZIJA

STAMBULAS

Turkijos policija panaudojo ašarines dujas ir vandens patranką prieš šimtus Stambule susirinkusių demonstrantų, kurie protestavo prieš ten vykstantį kasmetinį Tarptautinio valiutos fondo (TVF) ir Pasaulio banko susitikimą. Skydais prisidengę riausių policininkai vaikė protestuotojus iš Taksimo aikštės, esančios už kelių šimtų metrų nuo TVF ir Pasaulio banko susitikimo vietos.

ARTIMIEJI RYTAI

TEHERANAS

Irano vyriausybė žiniasklaidos priežiūros komisija uždarė tris šalyje leidžiamus laikraščius, nenurodžiusi jokių šio sprendimo motyvų, pranešė vietos naujienų agentūros. Nuo 2005 m. Irano prezidento Mahmoud Ahmadinejad administracijos sprendimu buvo uždaryta nemažai įvairios politinės pakraipos laikraščių, tinklapių ir naujienų agentūrų. Ypač griežtų priemonių prieš žiniasklaidą buvo imtasi po M. Ahmadinejad perrinkimo: nemažai žurnalistų buvo suimti dėl jų įtariamo vaidmens kurstant neramumus Teherane. Keli žurnalistai tebelaikomi kalėjime.

DUBAJUS

Antras pagal rangą „al Qaeda“ vadovas naujame vaizdo įrašė žadėjo žudyti Vakarų šalių piliečius, keršydamas už „nusikaltimus“ prieš musulmonus, pranešė islamistų tinklapius stebintis JAV centras. Sek-

madienį paskelbtą įrašą Ayman al-Zawahiri skyrė „al-Qaeda“ grupuotės nariui Ibn al-Sheikh al-Libi, apie kurio mirtį Libijos kalėjime buvo pranešta anksčiau šiais metais. „Jungtinės Valstijos mus mulkina su besišypsiančiu Obama, kuris skelbia siekiantis taikos ir ginantis žmogaus teises“, – pareiškė A. al-Zawahiri.

JAV

WASHINGTON, DC

JAV prezidentas Barack Obama nesutiks su Dalai Lama per pirmą dieną prasidėjusią jo penkių dienų viešnagę Washington. Tai yra pirmas kartas per 18 metų, kai Tibeto vadovas tremtyje lankosi JAV sostinėje, bet nesusitinka su prezidentu. Vietoje to B. Obama ketina palaukti, kol lapkričio mėn. įvyks jo susitikimas su Kinijos vadovu Hu Jintao, ir tik paskui susitiks su Dalai Lama, sakė pareigūnai, kurie pridūrė, kad toks susitikimas galbūt galėtų įvykti gruodį.

JAV gynybos sekretorius Robert Gates pranešė dar kartą patikinęs Pakistaną, kad Washington neišves savo karių iš Afganistano, nors šiuo metu Baltieji rūmai peržiūri toje šalyje vykstančio karo strategiją. Paklaustas apie Islamabado nuogąstavimus, jog šiuo metu Jungtinėse Valstijose vykstantys aršūs debatai dėl karo Afganistane gali paveikti Washington ilgalaikius įsipareigojimus, R. Gates pareiškė, jog dėl JAV interesų tame regione jokių abejonių nekyla. Šiuo metu Baltuosiuose rūmuose vyksta diskusija dėl „tolimesnių žingsnių“ Afganistano kare, sakė gynybos sekretorius.

AFRIKA

MOGADIŠAS

Somalia piratai paleido Turkijos laivą, kai jiems buvo sumokėta 1,5 mln. dolerių išpirka, pranešė vienas iš pagrobėjų. Šio regiono jūrų laivybos agentūros pareigūnai patvirtino, kad sausakrūvis „Horizon 1“, kuris liepos 8 d. buvo pagrobtas su 23 Turkijos piliečių įgula, buvo paleistas. Apie įgulos narių būklę kol kas nieko nepranešama. Indijos vandenyne ir strategiškai svarbioje Adeno įlankoje piratų išpuoliai nesiliauja, nors prie Somalio krantų budi kelių šalių karo laivai. Kelis pastaruosius mėnesius užpuolikams trukdė musoninės liūtys, tačiau dabar jie vėl atnaujino atakas.

ATLANTIC Express Corp.

1-800-775-SEND

www.atlanticexpresscorp.com

Ocean Freight

Krovinių gabenimas laivu į visas pasaulio šalis.

Air Freight

Krovinių gabenimas lėktuvu į visas pasaulio šalis.

Auto Export

Automobilių pirkimas bei siuntimas į visas pasaulio šalis.

Trucking

Krovinių pervežimas visoje Amerikoje.

Small Packages

Smulkių siuntinių siuntimas bei pristatymas į namus Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje

8801 78th Ave Bridgeview, IL 60455 Tel. 1 708-599-9680

Fax. 1 708-599-9682 Tel. 1 800-775-7363

OLANDIJOJE – PAGARBA VILKAVIŠKYJE GIMUSIAI BALETO ŽVAIGŽDEI

ALGIS VAŠKEVIČIUS
Specialiai „Draugui“
iš Amsterdamo

Neseniai Olandijos sostinėje Amsterdamo garsiai skambėjo nedidelio Lietuvos miesto Vilkaviškio vardas – čia esančiame žydų muziejuje atidaryta paroda, skirta Nyderlandų baleto legendai, Nacionalinio baleto įkūrėjai, garsiai choreografei Soniai Gaskell (1904–1974), gimusiai Vilkaviškyje.

Apie tai, kad Nyderlandų šiuolaikinio baleto įkūrėja, šokio pioniere vadinama balerina ir choreografė gimė Vilkaviškyje, iki šių metų pavasario Lietuvoje nebuvo žinoma. Tokia informacija Vilkaviškio krašto muziejaus direktorių Antaną Žilinską pasiekė kovo mėnesį, kai šio miesto žydų istorijos tyrinėtojas Ralph Salinger, gyvenantis Izraelyje, ją aptiko internete.

Nyderlandų ambasada Vilniuje skyrė pinigų, kad Vilkaviškio krašto muziejaus direktorius A. Žilinskas kartu su žurnalistu iš Lietuvos galėtų apsilankyti šios parodos atidaryme. Jos metu buvo galima įsitikinti, kokia garsi buvo žydų kilmės vilkaviškietė, kuriai olandai yra dėkingi už šiuolaikinį baletą.

Namas, kuriame gyveno Haskell šeima Vilkaviškyje, neišliko, bet žinoma tiksli vieta, kur jis stovėjo. Planuojama jau kitais metais netoli tos vietos, ant Vilkaviškio kultūros centro sienos pritvirtinti S. Gaskell atminimui skirtą lentą.

1904 metais gimusi ir iki 1914

metų Vilkaviškyje gyvenusi būsimoji olandų baleto žvaigždė tada turėjo Gaskelytės pavardę. Yra išlikusi 1912-aisiais Vilkaviškyje daryta fotografija, kurią galima pamatyti ir naujojoje parodoje Amsterdamo. Be to, čia yra Vilkaviškio senamiesčio nuotrauka, daryta prieš Pirmąjį pasaulinį karą, buvusios medinės sinagogos nuotrauka bei senas žemėlapis, kuriame nubraižytas ir Haskell šeimos namas.

S. Gaskelytės tėvas Salomon Haskell buvo stambus grūdų pirklys Vilkaviškyje, vedęs rusų kilmės Anną Karnovsky, susilaukęs penkių dukterų. Parodoje Amsterdamo dalyvavo ir artimiausios S. Gaskell giminaitės – Paryžiuje gyvenančios jos dukterėčios, Sonios sesers Idos dukros Edith Waysand ir Michelle Racine – pastaroji prieš mėnesį pirmą kartą apsilankė savo senelių mieste Vilkaviškyje.

Kai būsima baleto žvaigždė buvo 10 metų, šeima išvyko į Ukrainą, Bachmuto miestą. Ten Haskell šeimos pavardė buvo pakeista į Gaskell, nes slava neturi „h“ raidės. Nusivylę sunkiu gyvenimu Ukrainoje jau po kelerių metų, 1919-aisiais Gaskeliai vėl grįžo į tuo metu jau nepriklausomą Lietuvą. Šeima čia ir pasiliko, bet Sonia pabuvo neilgai ir jau netrukus su bendraminčių sionistų grupe išvyko į Palestiną. Čia viename kibuce ji gyveno iki 1925 metų, o tada atvyko į Paryžių. Mergina svajojo tapti rašytoja, tačiau susidomėjo šokių, dalyvavo keliose kabareto grupėse.

Lankytojai prie stendo su senojo Vilkaviškio vaizdais.

1939-aisiais ji antrą kartą ištekėjo už olandų kilmės vyro ir persikėlė į Amsterdamą. Būtent šiame mieste atsiskleidė S. Gaskell kaip šokėjos ir choreografės talentas. Čia ji atidarė savo šokio studiją, kuri veikė ir per Antrąjį pasaulinį karą. Šios studijos mokine buvo ir garsi Hollywood kino žvaigždė, „Oskaro“ laureatė aktorė Audrey Hepburn.

1954-aisiais buvusi vilkaviškietė subūrė baleto grupę, kurios pagrindu netrukus buvo įkurtas Nyderlandų nacionalinis baletas. Iki tol jokių šiuolaikinio baleto tradicijų Nyderlanduose nebuvo, nes, kaip aiškino parodos rengėjai, baletas nebuvo suderinamas su tuomet giliai įsišaknijusiu protestantizmu. Nacionaliniam baletui Sonia vadovavo nuo 1961 iki 1969 metų. Nuo kepenų vėžio ji mirė 1974-aisiais, testamentu paprašiusi ją kremuoti ir pelenus kartu su vyro pelenais išbarstyti Amsterdamo.

Tuomet jaunam olandų aktoriui ir muzikantui Eric Beekes S. Gaskell prieš mirtį paliko nemažai savo archyvų, nuotraukų, dokumentų, asmeninių daiktų. Naujajai parodai jis pateikė ir garsiosios choreografės dėvėtus batus, ir nuostabaus grožio suknelę, kuria pasipuošusi S. Gaskell susitiko su tuomet būsima Nyderlandų karaliene Beatrix, stenduose yra ir tą susitikimą įamžinusi nuotrauka.

S. Gaskell atminimui surengta ne tik paroda – Nacionalinio teatro

salėje įvyko naujo dokumentinio filmo apie garsiąją šokio kūrėją „Madam“ premjera. Valandos trukmės režisierės Jellie Dekker filme prisiminimais apie Sonią dalijasi jos buvę mokiniai, draugai, dabartinio teatro vadovai, taip pat jos dukterėčia E. Waysand. Filmą palydėjo griausmingi plojimai ir žiūrovų pagyros.

„Šią parodą rengiau beveik trejus metus. Tiek laiko kasdien buvau su Sonia Gaskell, sužinojau labai daug apie šią nepaprastą asmenybę, apie jos charakterį, apie jos gyvenimą, apie daugybę sunkių išbandymų, kuriuos jai teko patirti. Didžiulis dėmesys parodai, daugybė žmonių rodo, kad Sonia nepamiršta, ja domimasi, apie ją kalbama. Jeigu šios garsenybės atminimą įamžins ir jos gimtasis Vilkaviškis, tai bus pati didžiausia dovana iš jūsų pusės“, – sakė šios parodos kuratorė, Nyderlandų teatro instituto projektų vadovė Tuja van der Berg.

Gali būti, kad Lietuva sužinos apie S. Gaskell daugiau – Žydų muziejaus Amsterdamo direktorius Joel Cahen A. Žilinskui sakė, jog šią parodą būtų galima parodyti ir Lietuvoje. Planuojama, kad, jei pavyks gauti finansavimą, į Lietuvą ji atkeliaus ateinančių metų pavasarį ir bus rodoma Vilkaviškio ir Marijampolės kultūros rūmuose, taip pat Kauno IX forte, Lietuvos teatro, muzikos ir kino muziejuje Vilniuje.

Parodos stenduose – garsioji baleto kūrėja

• ĮVAIRŪS SKELBIMAI •

* **Priziūrėsiu** įvairaus amžiaus vaikus savo namuose Tinley Park rajone. Tel. 708-307-8632.

* **Vyras** ieško pagyvenusių žmonių priežiūros darbo. Automobilis, geros rekomendacijos, anglų kalba, patirtis. Gali išleisti atostogų arba pa-

keisti bet kurią savaitės dieną. Tel. 773-344-8829.

* **Moteris** ieško (perka) pagyvenusių žmonių priežiūros darbo. Anglų kalba, nevairuoja, patirtis, rekomendacijos. Tel. 773-954-5223.

STASYS CONSTRUCTION

Stalio darbai, rūšių, vonių ir virtuvų įrengimas; priestatai; keramikos plytelės; „sidings“, „soffits“, „decks“, „gutters“, plokšti ir „shingle“ stogai; cementas, dažymas. Turiu darbo draudimą. S. Benetis, tel. 630-241-1912

IŠNUOMOJA

Apartment for Rent
Marquette Rd. & Cicero 4 1/2
Room Heated apt. – stove & refrigerator, hardwood floor & trim.
(773) 585-0623

Lankytojai skuba į filmo „Madam“ apie S. Gaskell premjerą Nacionalinio baleto teatro salėje.

A. Vaškevičiaus nuotraukos

LIETUVOS KARIO ATSIMINIMAI

Leonas Čerškus

Nr. 99

Mes visi aiškiai matėme mūsų karininkų prislėgtą savijautą ir tuo pačiu jautėme jiems pagarbą ir kažkokį gailystį, kad jie turi paklusti kitai jėgai, neturėdami teisės vadovautis savo įgūdžiais bei karininko privilegijomis. Bet iš dalies buvome patenkinti nors tuo, kad mes, eiliniai, tiesioginius įsakymus gauname iš saviškių – lietuvių karininkų.

Majoras P. Ambraziūnas rūpinosi ne tik savo bataliono kariais, bet stengėsi, kad į jį patektų ir kiti čia atsidūrę lietuviai. Į Kuršo apsupimą pakliuvo ir tie civiliai Lietuvos piliečiai, kurie vokiečių buvo prievarta mobilizuoti įvairiems pagalbiniams darbams. Dažniausiai tai buvo tie nevalyvi ar mažaraščiai kaimiečiai, kurie pirmuoju bolševikmečiu buvo susidėję su komunistais, įstodami į komsomolą ar panašiai. Dabar savo kaltę jie turėjo išpirkti tarnyba Reichui. Frontą laikantiems vokiečių daliniams jie vežimais pristatinėjo maistą bei kitus krovinius. Dabar jie įstrigo čia ir jau nebegalėjo grįžti. P. Ambraziūnas juos visus stengėsi perimti iš vokiečių savo bataliono žinion. Taip mes gaudavome papildymų.

* * *

Nors ir budriai saugojome krantą nuo gresiančio rusų įsiveržimo iš jūros pusės, buvo palyginti ramu, tik pati Baltijos jūra mums pateikdavo vis naujų „netikėtumų“.

Kartą ryte po audros iš vieno bunkerio – „špicpunkto“ („Spitzpunkt“) telefonu pranešė, jog vyksta susišaudymas iš kulkosvaidžių bei automatinių šautuvų. Štabe kilo sąmyšis. Tad man teko skubiai vežti į pajūrį bataliono vadą bei kpt. V. Langę. Pasirodo, jog naktį audra į krantą išmetė keletą statinių su spiritu. To pakako. Vieno iš bunkerių nuobodžiaujantys sargybiniai atsirideno statinaitę ir pradėjo ragauti. Gerokai „prisiragavę“, pradėjo pyškinti, į kur papuola, tad atsuko kulkosvaidį ir į savus, t. y. į kitą artimiausią bunkerį. Pastarojo sargyba, supratusi, kad „veržimasis jau prasidėjo“, pradėjo atsisiaudyti. Tuoj visame kranto gynybiniame ruože buvo paskelbtas pavojaus ženklas. Buvo neįmanoma prisiartinti, prie to „girta“ bunkerio, nes ugnis ėjo pašėlusiai smarki – jie šaudė į visas puses. Sekunde, kiek aprimus šaudymui, buvo priešliaužta prie apkasų, ir vyrukai nuginkluoti. Vėliau paaiškėjo, kad šiose statinėse buvo „medžio“, t. y. techninis spiritas, kurio sargybiniai jau buvo gerokai „prisilaizę“. Keli pakliuvo į ligoninę ir neteko regėjimo, o kiti – į daboklę, kartu su savo skyrininku. Tie, kurie negėrė (o buvo ir tokių), norėdami apraminti įsisiautėjusius vos neprarado gyvybių. Vienas jų buvo lengvai sužeistas į ranką.

Šis nemalonus atvejis ilgam „išgarsino“ mūsų batalioną, kaip stokojančią drausmės. Dėl to nuken-tėjo dalinio vadas mjr. Ambraziūnas bei ryšių štabo vadas rtm. Langė, nors ir buvo manyta, kad viskas pasiliks tik bataliono žinioje. Deja, ir čia jau buvo savų skundikų, kurie ir pranešė pulko štabui.

* * *

Stipresnių svaigiųjų gėrimų mėgėjai buvo pramynę taką pas vieną vietinę „bobulką“. Ji virdavo sama-

nę, nors vėliau paaiškėjo, kad „samane“ to jos pagaminto gėrimo ne labai galima buvo vadinti.

Jos pakiužusi troba buvo vieno pajūrio kaimo pakraštyje, netoli miško. Ją, kaip gerą savo srities specialistę, nurodė mėgstantys išgerti vietiniai gyventojai latviai. Ta jos sodyba buvo vadinama „Melnā bumba“ („Juodoji bomba“). Turbūt neatsitiktinumas ir tai, kad ji buvo „leišė“ – seniai iš kažkur į šiuos kraštus atsikėlusi lietuvis.

Mūsiškiai kariai kaipmat surado tautietę (lietuvis lietuvi iš tolo pažins) ir greitai išgarsino tą „Juodosios bombos“ brovarėlį tarp savųjų. Nevengdavo ten „apsiprekinti“ net ir kai kurie karininkai. Jos produkcija buvo pakankamai paklausī, ir niekam nekėlė net menkiausių įtarimų. Kol nepaiškėjo karti tiesa.

Nežinau, ar tai buvo teisybė, bet kažkam iš latvių ta „leišė“ neva pritarė apie savo ypatingą, ką tik karo sąlygomis patobulintą naminukės varymo receptą. Technologinės pažangos priežastis buvo labai paprasta: paklausa ėmė smarkiai viršyti pasiūlą ir jai kilo geniali mintis, kaip pagerinti apyvartą. Ji sugalvojo pagreitinti brogos rūgimo procesą. Atsinešusi iš lauko išvietės tikrų tikriausio šūdo, ji vienu kitu šiūpeliu „pagardindavo“ brogą, kad pastaroji greičiau rūgtų. Kaip ji pati sakė, jeigu virdavo eiliniams kareiviams – įmėsdavo tik vieną šiūpelį, bet iš pagarbos aukštesniam laipsniui, karininkams ji įvarvolindavo cielus du. Vargu ar tas š. būtų išplaukęs į paviršių, jeigu boba pati nebūtų kažkam apie tai pasigyrusi.

Kai ši ypatingo „šūdinukės“ recepto paslaptis pasiekė kažkurį iš mūsų karininkų, šis persiutęs davė įsakymą nedelsiant sunaikinti „manufaktūrą“. Keli vyrai tučtuojau nuvyko į „Melnā bumba“ ir automatų ugnimi nepataisomai sugadino fabrikelio įrengimus, prakiurdydami visas talpas su šviežiai užraugta broga.

* * *

Po kelių dienų visame krante subolavo maišai su aukščiausios rūšies miltais. Šį kartą pakrantės sargyba iškart pranešė štabui. Ritmeisteris Langė įsakė surinkti visus maišus bei kitą „šlamštą“, pasitelkus į talką vietinius gyventojus, kad pakrantė vėl būtų švari. Maišus su miltais išsidalino gyventojai, o vėliau, prikepę skanaus pyrago, vaišino visą batalioną.

Kartą jūra mums įteikė ir liūdnęsnę „dovaną“. Vieną rytą po audros buvo rasta gelbėjimo valtis ir dviejų jūreivių lavonai. Atvykę pulko gydytojai nustatė, jog gulintis valtyje buvo miręs anksčiau, o gulintis ant kranto mirė tik prieš keletą valandų. Tragiškas vaizdas sukrėtė visus mačiusius. Gulintis krante jūreivis turėjo ant riešo apsvyniojęs virvės galą, kitas galas buvo pririštas prie valtės. Matyt, jis gelbėjo savo draugą, traukdamas valtį į seklumą, bet ir jam jau jėgų neužteko. Vėliau sužinojome, jog skenduoliai buvo prancūzų prekybinio laivo jūreiviai. Lavonai buvo nuvežti į pulką. Vėliau iš Langės pasakojimų teko girdėti, kad du prancūzus palaidojo kaip vokiečių karius, su salvėmis ir kitomis priderančiomis apeigomis.

Bus daugiau.

Dantų gydytojai

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S.79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą.
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
55 E. Washington, Suite 2401, Chicago, IL
Tel. 708-422-8260.

Širdies ir kraujagyslių ligos

VIDAS J. NEMICKAS, MD
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

Chirurgai

Dr. PETRAS V. KISIELIUS
Inkstų, pūslės, prostatos
gydymas bei chirurgija
Center for Health
1200 S. York, Elmhurst, IL 60126
630-941-2609

Stuburo ir skausmo ligos

JONAS V. PRUNSKIS, MD
TERRI DALLAS-PRUNSKIS, MD
ANDREW J. YU, MD
ir partneriai
Illinois Pain Institute
Nugaros, sprando, galvos, sąnarių, sužeidimų darbovietėje bei kitų vietų skausmo diagnozės ir gydymo specialistai.
Elgin: 847-289-8822
McHenry: 815-363-9595
Elk Grove: 847-718-1212
Barrington: 847-852-2000
www.illinoispain.com

Akių ligos

ARAS ŽLIOBA, MD
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

Vidaus ligos

EDMUNDAS VIŽINAS, MD, S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. St. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos pagal susitarimą

Skelbimų skyriaus
tel. 1-773-585-9500

„VILNIUS City of Strangers”

Atkelta iš 5 psl. tik dėl gyventojų – „svetimtaučių” – mišrumo, bet ir dėl mišrainės kapinynų, prigludusių įvairių tikybų ir daugybės tautybių atstovų kaulus.

Daug plačiau apie tai rastumėte L. Briedžio knygoje „Vilnius – Svetimšalių miestas” (Mano vertimas į lietuvių kalbą). Baigdamas noriu viešai pareikšti, kad šį rašinį pateikiu spaudai be jokių autoriaus ar knygos leidėjų įgaliojimų ar prašymų. Rašyti paskatino daugiau smalsumas, ypač kodėl iki šiol šis leidinys vis dar nėra pasiekęs lietuviškos spaudos lapų? Nei mano skaitomuose „Drauge”, nei „Lithuanian Heritage” dar neteko užtikti žinučių, kad toks vertingas leidinys dienos šviesą yra išvydęs Lietuvoje „Baltų lankų”, CUE leidėjų

dėka.

Pastaba: Čia aprašytą knygą gavau per Amazon.com, LLC, 1600 E. Newlands Dr. Fernley NV 89408.

Redakcijos pastaba. „Drauge” straipsnis-pokalbis su knygos autoriumi Laimonu Briedžiu pasirodė praėjusiais metais kultūriniame priedė, knygai dar nepasiekus knygynų lentynų. Dienraštyje spausdiname ir žinutes apie Briedžio knygos pristatymus įvairiuose Europos ir Šiaurės Amerikos miestuose. Netrukus pasirodys ir „Draugo” korespondentės New York mieste parengtas pokalbis su rašytojumi, jam apsilankius su knyga viename iš New York knygynų „Rizzoli”.

BŪTI AR NEBŪTI ATOMINEI...

Atkelta iš 3 psl. taptume reikšminga ir lygiaverte Europos Bendrijos nare. Be to, išsklaidytume energetikos išteklių pirkimo šaltinius, taptume mažiau priklausomi nuo Rusijos kaip vienintelės šių išteklių tiekėjos.

Taigi A. Kubiliaus vadovaujama vyriausybė šiandien turi išskirtinę galimybę įgyvendinti bene svarbiausią šio amžiaus projektą, nes kitas

toks milžiniškas ir mūsų valstybei ypač reikšmingas projektas artimiausioje ateityje vargu ar pasitaikys. Jei-gu į naujos atominės elektrinės statybą būtų įtrauktas stiprus strateginis investuotojas iš Vakarų ir ES, taip pat tarptautinės finansų įstaigos, Lietuva pagaliau atsisuktų veidu į ateitį.

„Lietuvos žinios”

MARGUTIS II LIETUVIŲ RADIOJO LAIDOS

Per WCEV radijo stotį 1450 AM banga
kiekvieną vakarą nuo 8 val. v. iki 8:45 val. v.
išskyrus savaitgalius klausykite
seniausios Amerikoje lietuviškos radijo laidos

Tel. 773-476-2242

**AMERIKOS LIETUVIŲ RADIOJO LAIDAS GALITE GIRDĖTI
INTERNETU www.wcev1450.com**

Susitikimai Čikagoje

Pačios keisčiausios sąjungos istorija

Praėjusį savaitgalį airiams balsuojant referendume, pasaulis vėl spėjo: kur link dabar pasuks Europos Sąjunga? Beveik 60 metų ES visus intriguoja, o skeptikus dar ir erzina sunkiai prognozuojamu, čia ir dabar besiklostančiu vyksmu. Pasaulio istorijoje pavyzdžio neturinti Sąjunga – tai 27 valstybių, 500 milijonų gyventojų bendros kūrybos, krizių ir pergalių raizginys. Įsivaizduokite, koks margas ir dinamiškas yra dokumentinis filmas, kuris 58-erius Europos vienyjimo metus apžvelgia per ... 58 minutes! Tai – „Pačios keisčiausios sąjungos istorija“. Laimėję Europos Komisijos atstovybės Lietuvoje konkursą, šį filmą sukūrė prodiuserė, režisierė Gražina Sviderskytė ir scenarijaus autorius Rytis Zemkauskas. Tai – ne vien chrestomatinis enciklopedinis metraštis. Pačią keisčiausią sąjungą filme padeda suvokti žymūs politikos architektai, populiarius autoriai ir... 5,000 km nusidriekusi filmo kūrėjų

ekspedicija.

Balzeko lietuvių kultūros muziejus ir Čikagos-Vilniaus susigiminiavusių miestų komitetas kviečia į dokumentinio filmo „Pačios keisčiausios sąjungos istorija“ peržiūrą ir susitikimą su Gražina Sviderskyte. Gražina – 16 metų televizijoje dirbanti žurnalistė, prodiuserė, režisierė ir rašytoja. Populiari Lietuvos nacionalinių TV kanalų vedėja, reporterė ir korespondentė nuo 2003 metų sukūrė 20 dokumentinių filmų, išleido 2 knygas. Šiomet pelnė garbingiausią Lietuvoje žurnalistų apdovanojimą – Vinco Kudirkos premiją. Yra applančiusi 36 pasaulio šalis. Laisvalaikio pilotuoja lėktuvus. Augina 4 metų sūnų.

Telefonas pasiteiravimui: 773-582-6500 Rita Janz

This program is made possible in part by Grants from the Illinois Arts Council, Chicago Department of Cultural Affairs, the ECP.

Balzeko lietuvių kultūros muziejaus info

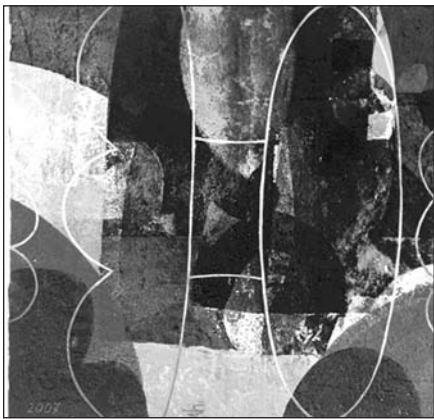
Filmavimo grupė (iš dešinės): Rytis Zemkauskas, Rūta Laukaitytė, Gražina Sviderskytė, Darius Burokas, Audrius Gudeliūnas, Rytmantas Stanaitis.

LNK archyvo nuotr.

Rimo Čiurlionio pasaulis

Rimas Čiurlionis, šiemet švenčiantis savo penkiasdešimtmetį, gerai meno mylėtojams žinomas dailininkas. Savo gerbėjus spalio 10 d., šeštadienį, 5:30 val. p.p. Rimas ir vėl kviečia į Lietuvių dailės muziejų, Le-monte, kur vyks jo parodos atidarymas. Jau septyniolika metų šis lietuvių menininkas gyvena ir kuria Amerikoje. Nutapyta daugybė darbų, surengta keletas asmeninių ir grupinių parodų. Jo abstrakciniai simboliai gerai žinomi meno mylėtojui.

Baigęs tapybos specialybę Kauno meno kolegijoje, dailininkas vienuolika savo gyvenimo metų dirbo Pažaislio vienuolyne – restauravo freskas. Šis darbas, be jokios abejonės, paliko tam tikrą pėdsaką jo kūryboje.

Rimo Čiurlionio darbas.

„Surasti teisingą kelią ir nišą, kurioje tiktum, veda tikėjimas savimi ir tikėjimas tuo, ką tu darai. Jeigu tu pats abejoji savimi, tai kaip gali neabejoti kiti? Šiandien galiu sakyti, kad mano darbus perka. Kaip ir iki šiol, vieniems patinka mano kūryba, bet jie negali įpirkti, o kiti gali įpirkti, tačiau jiems nepatinka. Viskas labai reliatyvu“, – kažkada sakė „vakarai.us“ korespondentei R. Čiurlionis.

Čiurlionis eina savo keliu ir jau seniai atrado nišą, kurią puikiai išnaudojo. Kaip sako pats dailininkas, paveikslas gimsta sunkiai ir lėtai. Tapydamas R. Čiurlionis tęsia begalinę pusiausvyros ir harmonijos paiešką bekrasėje baltumoje. Marmuro dulkės, popieriaus masė, kartais audinys ir plastiko tinklelis tampa spalvos pagrindu. Jis vėliau dengiamas aliejiniais dažais. Kaip priešybė persmelkiančiam spalvos paviršiui, per paveikslą pajuda įvairių kontūrų kitos spalvos formos.

R. Čiurlionio paveikslai pateikia matomai organišką, natūralų pasaulį kaip priešpriešą moderniai struktūrai. Įdomu bus vėl susitikti su dailininku, pamatyti, ką naujo sukūrė, kur link eina. Tad kviečiame į susitikimą.

Laima Apanavičienė

Dailininkė Danguolė Stončiūtė-Kuolienė ruošiasi susitikimui su Čikagos meno mylėtojais.

Danguolės ieškojimai ir atradimai

Vyksta paskutiniai pasiruošimo darbai Čiurlionio galerijoje Jaunimo centre. Penktadienį, spalio 9 d. 7:30 val. v. čia vyks naujos parodos atidarymas. Šį kartą žiūrovas susitiks su buvusią čikagietę grafike Danguole Stončiūte-Kuolienė. Malonu, kad dailininkai vėl grįžta į Čiurlionio galeriją, juolab kad daugeliui jų ši galerija buvo jų pradžios pradžia.

Retrospektyvinė Danguolės Kuolienės paroda – sukaktuvinė. Lygiai prieš 35 metus Čiurlionio galerijoje vyko pirmoji asmeninė jaunos dailininkės paroda. Jos „Ieškojimuose ir atradimuose“ žiūrovai galės apžvelgti dailininkės per 35-ius metus nueitą kelią.

„Mano aistra grafikai per tiek metų neišblėso. Esu pažaidusi ir su keramika, kelionėse visuomet su savim turiu akvareles, mėgstu fotografuoti, gaminu rankų darbo popierių. Tačiau tuos bandymus laiku mėgėjiškais, nedalyvauju su jais parodose“, – pokalbyje dienraščiui „Drau-

gas“ sako dailininkė.

Stončiūtė-Kuolienė šiuo metu gyvena Cohasset, MA ir dirba savo grafikos studijoje. Yra surengusi ne vieną asmeninę parodą: jau minėtą Čiurlionio galerijoje, (Chicago), Toronto, Boston, Los Angeles, Cleveland, Kennebunkport, Panevėžyje, Cohasset. Priklauso „Boston Printmakers“ draugijai ir dalyvauja jų rengiamose parodose. 2008 metais pakviesta būti „Artist in Residence“, South Shore Art Center (Cohasset, MA).

Danguolė Stončiūtė-Kuolienė – Čiurlionio galerijos 50-mečio parodos-konkurso laureatė. Jai paskirta III premija. Ji – viena iš kūrybinės stovyklos „Meno8Dienos“ Neringoje, Vermont, organizatorių.

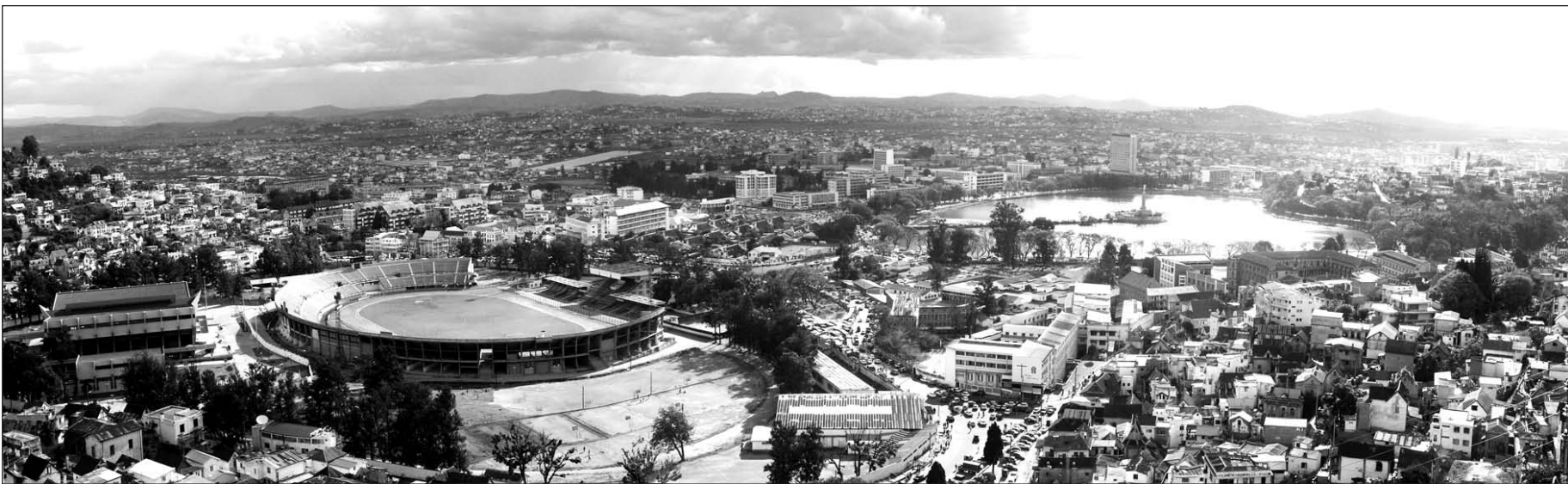
„Visas gyvenimas yra ištisas įdomus įvykis. Dievas mane apdovanojo nuostabiomis dovanomis ir rūpestingai globoja“, – įsitikinusi Danguolė („Šiuolaikinė lietuvių dailė JAV: dabarties dialogai“).

Laima Apanavičienė

Parodos „Ieškojimai ir atradimai“ rodiniai.

Laimos Apanavičienės nuotraukos

Madagaskaras.

Prancūziškų pėdsakų beieškant

Jau apžiūrėjote Paryžių? Nusibodo Marselis? Nesibaiminkite! Pasaulyje yra gausybė vietų, kur galima mėgautis prancūziška virtuve, kultūra ir kalba, net neįkeliant kojos į Prancūziją.

Imperijos klestėjimo laikotarpiu Prancūzija užėmė 5 proc. žemės paviršiaus. Dabar tai – graži istorija, tačiau kai kurios, kažkada pavergtos šalys, iki šių dienų negali atsikratyti prancūziškojo šleifo.

maišėsi įvairios kultūros (afrikiečių, ispanų, kreolų), ryškiausią pėdsaką paliko prancūziškoji, kai Prancūzija XVII ir XVIII a. čia sumanė sukurti Naująją Prancūziją.

Ryškiausiai šių europiečių kultūrinis palikimas atsiskleidžia Prancūzų kvartale, kur didingi kolonizatorių statiniai primena Paryžiaus gatves. Daugelis ženklų gatvėje čia užrašyti prancūzų kalba, kuria laisvai kalba 7 proc. miestelėnų. Be to,

Madagaskaras, Mauricijus, Reunjonas, Seišeliai

XVII a. pabaigoje Prancūzija nuo pietryčių Afrikos krantų leidosi žvalgyti Indijos vandenyną. Savo prekybos punktus šalis įkūrė naujai atrastuose Mauricijuje ir Reunjone, be to, trumpai valdė Seišelius. XIX a. Prancūzija į savo valdžios zoną paėmė ir Madagaskarą, kuris nepriklausomybę paskelbė tik 1960-aisiais. Iš visų minėtųjų šalių, tiktai Reunjonas šiandien oficialiai tebėra Prancūzijos užjūrio teritorija, kurioje valstybine kalba laikoma prancūzų.

Nors visose Indijos vandenyno salose išliko nemažai prancūzų kalbos liekanų, prancūzų virtuvei čia nepavyko užimti vienvaldės padėties. Vietoj jos, čia susimaišė indiški, kiniški ir afrikietiški patiekalai, gardinami vietiniais prieskoniais ir žolelėmis.

Luangprabangas ir Vientianas, Laosas

Paviršutiniškai nužvelgus žaliuosius Laosą ryžių laukus ir aplink motoroleriais skujančius tuntus azijiečių, sunku paaiškinti, ką tokios, viena nuo kitos toli esančios šalys, gali turėti bendro.

Tačiau Laosą prancūziškumas išlenda smulkiose detalėse: ant kiekvieno kampo pardavinėjami pailgi batonai, architektūra labiau primena Europą nei Aziją, o gatvėse šmėžuoją šimtai čia užsilikusių prancūzų palikuonių.

Laosas, beje, nėra vienintelė frankofoniška šalis pietryčių Azijoje. Vietnamas ir Kambodža kažkada taip pat buvo didžiulės imperijos dalis.

New Orleans triukšmingai švenčia Užgavėnes, kurių šaknų reikia ieškoti prancūzų katalikų tikėjime.

New Orleans nėra vienintelė prancūzų „kišenė“ Louisiana valstijoje. Be jo, apie prancūziškąją valstijos identitetą byloja tokie miestai kaip Baton Rouge ir Dulac.

New Orleans.

Marokas

XX amžiaus pradžioje Marokas kelis dešimtmečius buvo Prancūzijos protektoriatas. Nepaisant to, kad jau penkiasdešimt metų šalis tvarkosi savarankiškai – ten neišnyko prancūziškos kultūros žymės, ypač kalboje. Nors oficiali Maroko kalba yra arabų, tačiau prancūziškai kalba beveik kiekvienas. Prancūzų kalba savo reikalus tvarkyti yra linkę ir aukšti valdininkai bei verslininkai.

Prancūziškais užrašais šalyje mirga populiariausių laikraščių antraštės ir parduotuvių vitrinos, šia kalba yra statomi spektakliai teatre. Be to, Marokas iki šių dienų išlaikė glaudžius komercinius ryšius su buvusia kolonizatore.

Kitose srityse prancūzų įtaka yra kiek subtilesnė. Pavyzdžiui, marokietiška virtuvė seka Šiaurės Afrikos tradicija, tačiau yra kiek rafinuotesnė, nes iš prancūzų perėmė sudėtingesnius maisto ruošos būdus bei gero padažo paslaptis.

New Orleans, JAV

Nors New Orleans metų bėgyje

Prancūzijos Polinezija

Iš daugiau nei 130-ies salų susidedanti Prancūzijos Polinezija prancūzų protektoriatu tapo XIX amžiuje. Nepaisant to, kad jai pavyko išlaikyti glaudžius diplomatinis ir ekonominius ryšius su Prancūzija, o prancūzų tebėra oficiali salų kalba (kartu su taičių), kitiems kultūros elementams vietos rasti čia nepavyko.

Prancūzijos Polinezija.

Vietiniai polinezai savo tapatybę mėgsta reikšti, rengdamiesi ryškiaspalviais kostiumais, šokdami tradicinius šokius ar dainas.

Quebec, Kanada

Sakoma, jog Quebec provincija Kanadoje yra labiausiai europietiška vieta visoje šiaurės Amerikoje.

Didžiausi provincijos miestai yra Montreal ir Quebec. Montreal yra kiek modernesnis, dangoraižiais užkimštu senamiesčiu. Tačiau ir jame pulsuoja „prancūziška širdis“: Viex Montreal (senajame Montreal) puikuoja autentišką dvasią išlaikiusios grįstos gatvės ir šimtamečiai statiniai.

Quebec mieste tuo tarpu galima rasti dar daugiau prancūziškų potėpių. Tai vienas iš nedaugelio Šiaurės Amerikos miestų, kuriam pavyko išlaikyti miesto gynybinę sieną ir atvirutės tobulumo aikštes. Atsisėdę vienoje iš jų užkrimsti bagetės ar pagurkšnoti šviežios late kavos, aplinkui čiurlenant prancūzų kalbai, tikrai užmiršite esantys kitoje Atlanto pusėje.

Be šių vietų pasaulyje yra dar bent 30 valstybių, kurioje prancūzų kalba yra oficiali. Vienos tų šalių siūlo daugiau, kitos – mažiau prancūziškos patirties, tačiau visos jos puikiai tiks geroms frankofilų atostogoms.

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

♦ **Mielus skaitytojus prašome** kuo skubiau atsiųsti „Draugo“ pokylio loterijos bilietėlių šakneles.

♦ **Kviečiame į Lietuvos šaulių sąjungos** 90-mečio įkūrimo ir šaulių sąjungos tremtyje 55 metų atkūrimo sukakčių minėjimą-pokylį š. m. spalio 10 d., šeštadienį, 6 val. v. Šaulių namuose, 2417 W. 43th Street, Chicago, IL 60632. Svečius pasitiks pučiamųjų orkestras „Gintaras“, dainuos Rasa Zubreckaitė, jai akompanuos Jeronimas Vitavičius. Visų laukia skani vakarienė bei baras. Bilieto kaina – 30 dol. Tel. pasiteiravimui: 773-434-3713.

♦ **Spalio 11 d., sekmadienį, po 11 val. r. šv. Mišių** Pasaulio lietuvių centro didžiojoje salėje vyks susitikimas su ortopedijos techniku Juozu Križnaušku, kuris drauge su savanorių bendradarbių grupe lankėsi Guatemaloje. Jis pasidalins išpūdžiais iš šios kelionės, pasakos apie tenykščių žmonių problemas, jiems reikalingą medicininę pagalbą, parodys keletą videomontažų, atspindinčių ypatinai vargingą ir skurdų šalies žmonių gyvenimą. Po pristatymo – kavutė ir pabendravimas. Daugiau informacijos apie šį projektą galima rasti internete: <http://www.rompglobal.org>.

♦ **Spalio 11 d. 1 val. p. p. Lietuvos** Dukterys ruošia iškilmingus metinius pietus, kurie įvyks „Camelot“ restorane, 8624 West 95th St., Hickory Hills. Pabendrausime, pasivažišime puikiais pietumis, bus trumpa programėlė. Muzikas Alfonsas Seniūnas ne tik dainuos ir gros, bet ir pakvies visus kartu dainuoti dainų daineles. Vietas užsisakyti galite paskambinę Gražinai Kazėnienei tel.: 630-243-9131 ar Aldonai Rukuižienei tel.: 708-499-4845.

♦ **Dėmesio į Čikagą atvyksta gar-** sus pamokslininkas, nuostabus pranciškonas vienuolis kunigas Gediminas Numgaudis OFM. Švč. Marijos Marijos Nekaltojo Prasidėjimo parapijoje, 2745 W. 44th. St. Chicago, IL 60632 (Brighton Park) jis ves tris atsinaujinimo Šventojoje Dvasioje maldos vakarus: spalio 20 d. 7 val. v. tema „Susitikimas su Tėvu“, spalio 21 d. 7

val. v. – „Atgimimas iš Dvasios“ ir spalio 22 d. 7 val. v. – „Jėzus Kristus yra Viešpats“. Kviečiame visus. Pasiteiravimui tel.: 773-523-1402 arba 630-272-4907 kun. Jaunius.

♦ **Spalio 24 dieną 10:30 val. r.** arkivyskupas Sigitas Tamkevičius, SJ apsilankys Gedimino lituanistinėje mokykloje (St. Andrew Lutheran Church 10 S. Lake St. Mundelein, IL 60060), kur susitiks su mokiniais, mokytojais, tėveliais ir JAV LB Waukegan-Lake County valdybos nariais.

♦ **Spalio 24 dieną 12 val. p.p.** arkivyskupas S. Tamkevičius, SJ aukos iškilmingas šv. Mišias Mundelein seminarijos Švč. Mergelės Marijos Nekaltojo Prasidėjimo koplyčioje, 1000 East Maple Ave., Mundelein IL 60060). Po šv. Mišių seminarijos konferencijų salėje – agapė (vaisės), kur susitiks su arkivyskupu, pabendrausite tarpusavyje, pasidžiaugsite šokių kolektyvų „Laumės“ ir „DanceDuo“ programėle. Bilietus (10 dol. asmeniui) galima įsigyti šeštadieniais Gedimino lituanistinėje mokykloje. Kreiptis į tėvų komiteto pirmininkę Beatą Ivanauskienę (tel. 847-668-1731) arba mokyklos direktorę Violetą Rutkauskienę (tel. 847-244-4943). Registraciją atliks ir JAV Waukegan Lake County LB valdybos narės Dalia Skripkauskienė (tel. 847-855-5606) ir Rūta Martusevičienė (tel. 847-949-1317).

IŠ ARTI IR TOLI...

♦ **Primename, kad š. m. spalio 10 d.** prasideda nauji mokslo metai „Ąžuoliuko“ lituanistinėje mokyklėlėje, kurios baigimo pažymėjimas yra užskaitomas amerikietiškoje mokykloje. Tai reiškia, kad vaikui, baigusiam „Ąžuoliuko“ lituanistinę mokyklą bus užskaitomas užsienio kalbos kreditas. Laukiame vaikų ir tėvelių spalio 10 d. 10 val. r. adresu: Cypress Lake Presbyterian Church, 8260 Cypress Lake Dr., Fort Myers, FL 33919. Daugiau informacijos suteiks Inga Balčiūnienė tel.: 239-265-4367, arba el. paštu: ingafllorida@yahoo.com

Autobusai nuveš į šv. Mišias katedroje

Į Čikagos katedrą, kur spalio 25 d., sekmadienį, 3 val.p.p. vyks Lietuvos vardo paminėjimo rašytiniuose šaltiniuose tūkstantmečio šv. Mišios, nuo lietuvių parapijų/centrų **organizuojama išvyka autobusais**. Bilieto kaina asmeniui – 10 dol. Norinčius važiuoti prašome iš anksto užsirašyti.

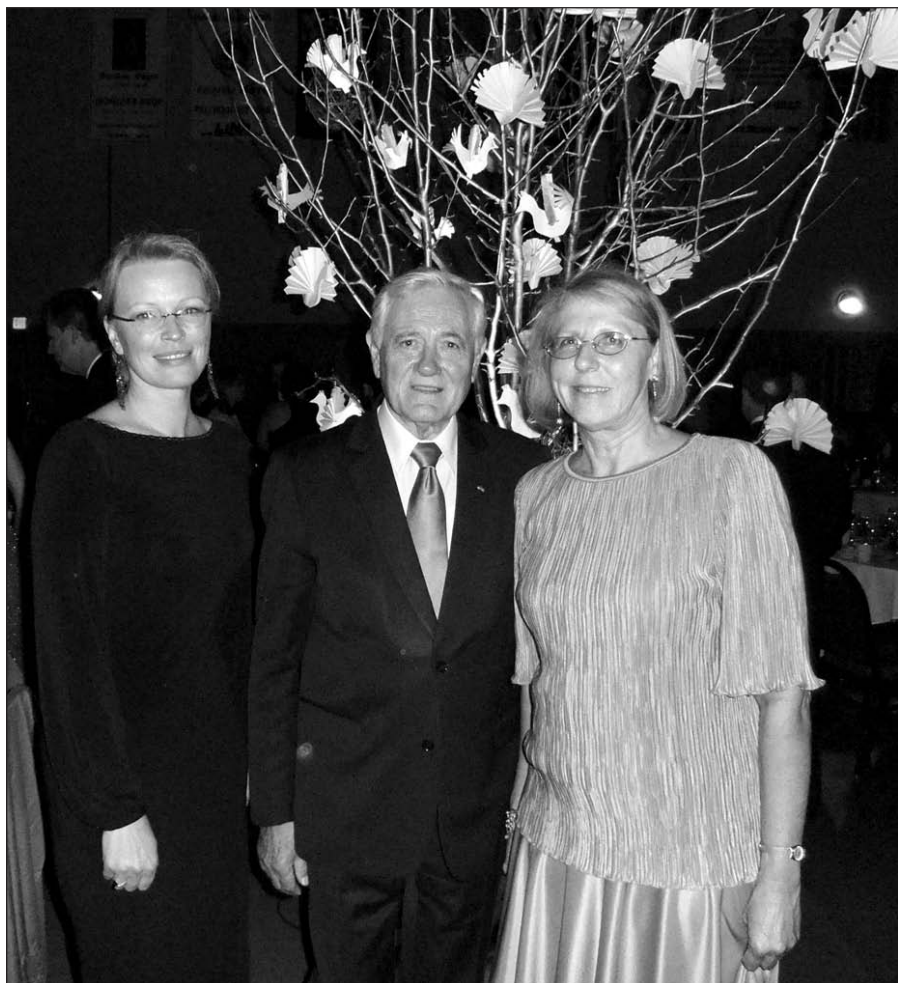
Išvyksta nuo **Seserų Kazimieriečių Motiniško namo** (Marquette Park), 2601 W. Marquette Rd., Chicago – registracija Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapijos raštinėje tel.: 773-776-4600 arba JAV LB Socialinių reikalų taryboje tel.: 773-476-2655 („Seklyčia“).

Išvyksta nuo **Švč. Mergelės Marijos Nekaltojo Prasidėjimo bažnyčios** (Brighton Park), 2745 W. 44th St., Chicago – registracija tel.: 773-254-7553 (Evelina Oželienė) arba tel. 773-847-5895 (Vytautas Stanevičius).

Išvyksta nuo **Šv. Antano bažnyčios** (Cicero), 1510 S. 49th Ct, Cicero – registracija tel.: 708-863-9849 (Mindaugas Baukus).

Išvyksta nuo **Pasaulio lietuvių centro** (Lemont), 14911 W. 127th St., Lemont – registracija JAV LB Lemonto soc. reikalų skyriuje tel.: 630-334-2906 (Pranas Jurkus) arba Pal. J. Matulaičio misijos raštinėje tel.: 630-257-5613.

Evangelijos paskelbimo ir Lietuvos vardo tūkstantmečio šventės Čikagoje komiteto info

Maironio lituanistinės mokyklos (Lemont) penkiasdešimtmečio pokylyje Gedimino lituanistinės mokyklos, Waukegan, IL mokytoja Ingrida Špokienė, LR prezidentas Valdas Adamkus ir Čikagos lituanistinės mokyklos direktorė Jūratė Dovilienė.

Brunono Dovilo nuotr.

Jaunimas – „Draugo“ ateitis. Pranešame, kad studentams iki 25 m. bilietų kaina į iškilmingą „Draugo“ pokylį – 50 dol. Bilietus galima įsigyti internetu per saugią „Paypal“ sistemą, atsiskaitant kreditine kortele. Pokylyje dalyvaus garbus svečias prof. Vytautas Landsbergis.

Daugiau informacijos rasite „Draugo“ svetainėje adresu: www.draugas.org

IEŠKO GIMINIŲ ...

Esu Arnas Kasparas. Mano prosenelio Antano Kasperavičiaus mama Grasilda Kasperavičiūtė-Martinkienė, palikusi sūnų Lietuvoje, į JAV atvyko 1905–1906 metais.

Čia ištekojo už Martinkėno ir su juo susilaukė 4 vaikų: Grasildos, Onos, Stasės ir Jono.

Mano prosenelio vaikai Birutė

Kasperienė (esu jos anūkas) ir Adolfo Kasperavičius su Martinkėnų šeima susirašinėjo iki 1960 metų. Vėliau ryšys nutrūko.

Ką nors žinančius apie mano gimines, prašome pranešti el. pašto adresu: arnkas@gmail.com

Arnas Kasparas

SKELBIMAI

Advokatas Jonas Gibaitis

30 metų darbo patirtis
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. 773-776-8700
Toll free 24 hr. 888-776-6742
Darbo val. nuo 8:30 v.r. iki 5 v.p.p.
Šeštad. 8:30 v.r. iki 12:30 v.p.p.
www.johngibaitis.com
gibaitis@aol.com

Namams pirkti paskolos duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nuošimčiais. Kreipkitės į **Mutual Federal Savings, 2212 West Cermak Road.**
Tel. (773) 847-7747.

Advokatas Vytenis Lietuvninkas

4536 W. 63 Street
Chicago, IL 60629
(Skersai gatvės nuo „Draugo“)
Tel. 773-284-0100.
Tel. 630-257-0200, Lemont, IL

Advokatas GINTARAS P. ČEPĖNAS

6436 S.Pulaski Rd.,
Chicago, IL 60629
Tel. 773-582-4500
Valandos pagal susitarimą

Advokatas DARIUS R. DIRMANTAS

Vairavimo ir Kriminalinių Teisių Specialistas.
Raštinės Čikagoje ir Woodridge.
Tel. 877-Gynejas arba 877-496-3527
Valandos pagal susitarimą